

Fanmail

C O L O F O N .

Klubhome: f Plenkhoes, Bachstraat 2, Geleen, 04490-40817.
Klubavond: Dinsdagavond vanaf 19.30 uur voor senioren.
Woensdagavond van 19.00 tot 20.30 uur voor de jeugd.

Voorzitter: Piet Vergoossen, Beekhoverstraat 83, Geleen, tel 55150

Secretaris: Henk Moors, Lienaertsstraat 3, Geleen, tel. 49249.

Penningmeester: Harry Cloots, Jan Steenstraat 27, Geleen, tel. 41460.
Namens onze penningmeester wordt U vriendelijk verzocht om Uw contributie (liefst vooruit!) te voldoen op rekeningnummer 578.430.584 van de ABN-Zuidhof te Geleen-Zuid ten name van Schaakklub Fortuna.
Het postgironummer van betreffende bank is 1032874.
Bij voorbaat hartelijk dank!
De contributie bedraagt voor de jeugd tot en met 16 jaar f 55,-. p.j. en voor seniorleden f 82,50 p.j.

Jeugdleider(ij)der: Ad van Os, Bilderdijklaan 8 6165 EA Geleen 04490-46523

Materiaal-commissaris: Hub Kusters, Vonderstr. 31d, Schinnen 04493-2699.

Teamleider 1e: Peter van Dinteren, Breitnerstr. aat 36 6165 VR Geleen 04490-45615

Teamleider 2e: J. Goessens, Hubertusstraat 10, 6191 PB Beek 04490-73538

Teamleider 3e: Frans Willems, Michaelstraat 24, 6163 HV Geleen 04490-50623

Extern wedstrijd-leider: Jean Meijnts, H. Hermanslaan 420, 6162 GS Geleen 04490-54269

Intern wedstrijd-leider: Hub Kusters zie boven

Elo-standen: Hub Kusters zie boven

Elo-partijen:

Lotto: Paul Rameckers

Redaktieteam: Rutten - Verbeem - Lambrichs - Leenen - P van Dinteren.

Redactie-adres: Ben Verbeem, Lienaertsstraat 216, 6164 GL Geleen 04490-50688

Tournooi-commissie:

C. Rutten	tournooicoördinator
J. Spork	penningmeester
A. Wetzelaar	secretaris
J. Goessens	materiaalcommissaris
J. Meijntz	PR-man
B. Verbeem	technische leiding

Afmelden: Uiterlijk maandags tot 19.00 uur op nummer 04490-40817

Het RWM-toernooi.

Vrijdagavond ging ik nog even naar 't Plenkhoes, tafels tellen en of Thea of Bicky ook zaterdag rond halfnegen uit de veren zouden zijn, want we moesten nog alles voor het toernooi gereed zetten.

Toen ik naar binnen kwam, zonk mede moed in de schoenen.

Honderden carnavalsvierders sierden de zaal evenals in de kelderzaal waar men bezig was te zorgen voor de inwendige mens.

Tot vroeg in de morgen, centimeters dik de vloer vol met confetie.

Wouw je hier over enkele uren met 'n honderd man schaken?

Zonder enig vertrouwen ging ik weg, voor bier stond je in de rij, voor plezier te maken ontbrak me de moed.

Kom, laat ik maar naar Oud Spaans gaan en me bedrinken maar, je gelooft 't niet, zelfs daarvoor had ik geen zin meer.

Na een nacht van van woelen en herorganiseren 's morgens op naar 't Plenkhoes, puin ruimen dacht ik.

Om half negen stonden er al enkele helpers voor de deur, mijn vertrouwen kwam een beetje terug.

Twee minuten later nog 'n paar lui, zelfs waren er bij, die niet mee konden schaken.

Bicky, als zebra verkleed en gelukkig zonder hond doet de deur open.

Ik als 'n speer de zaal op, ongelooflijk wat ik zag.

Brandschoon, fris ruikend en alle tafels en stoelen in 't gelid, zelfs die anders in de kelder stonden, stonden op hun plaats.

Thea en Bicky een prestatie van de eerste orde, alle hulde.

Vlug naar de zaal in de kelder, maar je raad het al, prima prima.

En dan al die hulp van leden, commissieleden, Rob Caassens die al klaar stond met het DJC-materiaal, ja toen wist ik het, ons tournooi kan niet meer kapot en dat was ook zo, bedankt allemaal.

Chrit.

Foto: WIL NIL WIK

* Een overzicht van de Rapid-schaakwedstrijden in Geleen.

GELEEN - Internationaal meester Frans Cuijpers heeft zaterdag in Geleen voor de derde keer het Rapid-schaaktoernooi van de Westelijke Mijnstreek gewonnen. De basis voor zijn eindzege legde de Utrechtenaar in de vijfde ronde via een zege op FIDE-meester Rob Caessens. In de laatste ronde had hij aan een remise tegen Merx voldoende om in de A-

Cuijpers wint voor derde keer RWM-toernooi

groep zijn naaste belagers Gaston Dörenberg, Marcel Beulen en Rob Caessens één punt voor te blijven. Er hadden 132 deelnemers voor de negende editie van dit ingeschreven. Vooral het grote aantal deelnemende jeugd- en school-

schakers was opvallend.

De eindstanden in de verschillende groepen:

A-groep: 1. Cuijpers (Utrecht) 6 punten; 2. Dörenberg (Brunssum), Beulen (Eindhoven) en Caessens (Geleen) 5. **B1-groep:** 1. Schubert (Geleen) 6½; 2. Coenen (Heerlen) 6; 3. Frenken (Geleen) en Loomans (Asten) 5. **B2-groep:** 1. Rooda (Utrecht) 6½; 2. De Jongh (Sittard) 5½; 3. Hahn (Hoensbroek) en Van Brug (Stein) 5. **Seniorgroep:** 1. Schoenmakers (Brunssum); 2. Bauwens (Elsloo); 3. Soons (Beek).

A-GROEP na ronde 7

	score	wp	sb	ln	V/Z
1. F. CULPEERS	6.0	27.5	23.00	5	1 VZVZYV
2. G. DORENBORG	5.0	30.5	20.00	10	-1 ZZVZYV
3. M. BEULEN	5.0	30.0	19.50	9	1 ZVZYVZ
4. R. CLAESSENS	5.0	29.5	18.50	1	1 VZVZYV
5. B. KERY	4.0	27.0	13.00	8	1 VZZVYZ
6. G. BISCHOFF	4.0	27.0	12.00	16	-1 ZVZYVZ
7. P. V. DINTEREN	4.0	20.5	8.50	7	-1 VZZVYZ
8. M. DIDDEN	3.5	22.0	8.50	15	-1 ZVZYVZ
9. G. DU CHATINIER	3.0	25.5	8.00	2	1 VZVZYV
10. J. FABER	3.0	24.0	7.75	13	-1 ZVZYVZ
11. P. DRIESSENS	3.0	23.0	7.50	6	1 VZVZYV
12. M. KRAUS	2.5	21.0	5.00	12	-1 ZVZYVZ
13. E. LENSSEN	2.0	23.5	5.25	14	-1 ZVZYVZ
14. F. HERMANS	2.0	22.0	5.50	11	1 ZVZYVZ
15. B. OP DEN CAMP	2.0	20.0	5.00	3	-1 VZZVYZ
16. H. JACOBS	2.0	19.0	4.50	4	1 VZVZYV

JEUGDGROEP na ronde 7

	score	wp	sb	ln	V/Z
1. R. SPAAPEN	6.0	32.5	26.50	30	-1 ZVZYVZ
2. D. JANSSEN	6.0	30.0	25.00	25	1 ZVZYVZ
3. P. HALMANS	5.5	30.5	22.25	2	1 VZVZYV
4. R. PETERS	5.0	32.0	20.50	13	1 VZVZYV
5. D. GEENEN	5.0	31.0	19.00	23	1 ZVZYVZ
6. T. KILMS	5.0	29.0	18.50	16	-1 ZVZYVZ
7. K. KILMS	5.0	27.0	17.00	17	1 ZVZYVZ
8. E. DAEMEN	4.5	26.0	14.25	29	-1 VZVZYV
9. B. VERHOEVEN	4.0	28.0	12.50	14	1 VZVZYV
10. R. SCHOLTE	4.0	27.5	12.50	22	-1 ZVZYVZ
11. M. HENGST	4.0	26.5	13.50	9	-1 VZVZYV
12. L. THISSEN	4.0	26.0	10.00	1	-1 VZVZYV
13. M. SCHMITZ	4.0	24.0	11.00	7	-1 VZVZYV
14. J. SANDEES	4.0	23.0	9.00	5	1 VZVZYV
15. P. GELDERDING	3.5	24.0	8.00	28	-1 ZVZYVZ
16. M. KULPEERS	3.0	27.5	8.00	10	-1 VZVZYV
17. J. E. VELD	3.0	25.0	7.00	11	1 VZVZYV
18. R. LEBRENS	3.0	24.5	8.00	20	1 ZVZYVZ
19. K. CRIJMS	3.0	24.5	7.50	27	1 ZVZYVZ
20. P. KNUBBEN	3.0	23.0	7.00	19	-1 ZZVZYV
21. F. RULKENS	3.0	22.0	5.50	3	1 VZVZYV
22. I. KYEENS	3.0	21.0	6.00	6	1 VZVZYV
23. F. KOWING	3.0	20.5	6.50	8	-1 VZVZYV
24. G. DOLS	2.5	17.0	3.50	12	-1 VZVZYV
25. P. WOLFS	2.0	22.0	3.50	26	-1 ZVZYVZ
26. G. HELSEN	2.0	20.0	2.50	18	-1 ZVZYVZ
27. D. KLASSEN	2.0	18.5	3.50	21	1 ZVZYVZ
28. I. THEIJMS	1.5	17.5	1.00	15	1 VZVZYV
29. H. NEUFFELS	1.0	18.0	1.00	24	-1 ZVZYVZ
30. C. KYEENS	0.5	17.0	0.50	4	1 VZVZYV

B1-GROEP na ronde 7

	score	wp	sb	ln	V/Z
1. K. SCHUBERT	6.5	29.5	27.50	10	1 VZVZYV
2. A. COENEN	6.0	29.0	22.50	16	-1 ZVZYVZ
3. M. FREMKEN	5.0	27.0	17.00	14	1 ZVZYVZ
4. J. LOONANS	5.0	27.0	16.50	4	1 VZVZYV
5. P. ZINK	4.5	27.5	13.50	22	-1 ZVZYVZ
6. J. FRANKSEN	4.0	29.0	17.00	19	-1 ZVZYVZ
7. H. JANSSEN	4.0	28.5	12.50	6	1 VZVZYV
8. M. D. RAAT	4.0	28.0	15.00	12	-1 ZVZYVZ
9. P. LIST	4.0	27.0	11.50	2	1 VZVZYV
10. S. SENDEN	4.0	25.5	11.00	5	1 VZVZYV
11. J. LAFLEUR	3.5	22.5	8.50	8	-1 VZVZYV
12. B. BRAEKEN	3.0	27.0	8.50	13	-1 ZVZYVZ
13. R. V. DINTEREN	3.0	26.5	8.25	1	1 VZVZYV
14. H. GRUISEN	3.0	25.5	8.50	15	1 ZVZYVZ
15. J. V. KAAH	3.0	22.5	6.00	9	1 VZVZYV
16. P. CURVEES	3.0	21.0	5.50	11	-1 VZVZYV
17. T. KNOPKER	3.0	19.0	4.00	7	-1 VZVZYV
18. A. VONCKEN	2.5	17.5	3.50	17	-1 ZVZYVZ
19. P. DAEMEN	2.0	22.0	4.00	3	1 VZVZYV
20. H. KUSTERS	2.0	20.0	4.00	20	-1 ZVZYVZ
21. T. WOLTERS	1.0	20.0	1.00	21	-1 ZVZYVZ
22. P. MIKKERS	1.0	17.5	2.25	18	1 ZVZYVZ

B1-GROEP na ronde 7

	score	wp	sb	ln	V/Z
1. K. SCHUBERT	6.5	29.5	27.50	10	1 VZVZYV
2. A. COENEN	6.0	29.0	22.50	16	-1 ZVZYVZ
3. M. FREMKEN	5.0	27.0	17.00	14	1 ZVZYVZ
4. J. LOONANS	5.0	27.0	16.50	4	1 VZVZYV
5. P. ZINK	4.5	27.5	13.50	22	-1 ZVZYVZ
6. J. FRANKSEN	4.0	29.0	17.00	19	-1 ZVZYVZ
7. H. JANSSEN	4.0	28.5	12.50	6	1 VZVZYV
8. M. D. RAAT	4.0	28.0	15.00	12	-1 ZVZYVZ
9. P. LIST	4.0	27.0	11.50	2	1 VZVZYV
10. S. SENDEN	4.0	25.5	11.00	5	1 VZVZYV
11. J. LAFLEUR	3.5	22.5	8.50	8	-1 VZVZYV
12. B. BRAEKEN	3.0	27.0	8.50	13	-1 ZVZYVZ
13. R. V. DINTEREN	3.0	26.5	8.25	1	1 VZVZYV
14. H. GRUISEN	3.0	25.5	8.50	15	1 ZVZYVZ
15. J. V. KAAH	3.0	22.5	6.00	9	1 VZVZYV
16. P. CURVEES	3.0	21.0	5.50	11	-1 VZVZYV
17. T. KNOPKER	3.0	19.0	4.00	7	-1 VZVZYV
18. A. VONCKEN	2.5	17.5	3.50	17	-1 ZVZYVZ
19. P. DAEMEN	2.0	22.0	4.00	3	1 VZVZYV
20. H. KUSTERS	2.0	20.0	4.00	20	-1 ZVZYVZ
21. T. WOLTERS	1.0	20.0	1.00	21	-1 ZVZYVZ
22. P. MIKKERS	1.0	17.5	2.25	18	1 ZVZYVZ

De senioren en de jeugdgroep t/m 16 jaar zijn handmatig berekend en ontbreekt me op dit moment de lijsten.

1	P V	DINTEREN	1836	25	J	LIST	1461
2	R	RANDASCHE	1731	26	J	HEMLER	1459
3	R V	DINTEREN	1672	27	J	MEIJNTZ	1447
4	H	MARWA	1584	28	A	HEIJNEN	1444
5	F	NAGY	1574	29	A	BEKS	1437
6	P	LIST	1561	30	J	GUFFENS	1430
7	H	KUSTERS	1560	31	J	SPORK	1411
8	J J	RIELA	1544	32	J	STARMANS	1409
9	W	BAUWENS	1539	33	P V	ZUYLEN	1386
10	J	FRENCKEN	1527	34	F	WILLEMS	1385
11	P	DAEMEN	1502	35	M VD	DONK	1384
12	J	LAMBRICHS	1501	36	R	LEENEN	1376
13	B	VERBEEM	1497	37	P	DUCHATENIER	1372
14	C	RUTTEN	1495	38	K	SIMONS	1367
15	E	BROEREN	1493	39	G	KERRIS	1344
16	H	MOORS	1493	40	P	RAMECKERS	1342
17	P	KNIBBELER	1491	41	H VD	LOOY	1338
18	P	VERGOOSSEN	1488	42	H	CLOOTS	1337
19	H	MEIJERINK	1480	43	F	THOMAS	1308
20	J	SMEETS	1479	44	C	EYK	1296
21	A V	OS	1475	45	A	BRUIJNS	1281
22	J	GOESSENS	1474	46	A	WETZELAER	1255
23	J V	DINTEREN	1468	47	H	BECKERS	1255
24	K	THIJSEN	1461	48	R	VEERKAMP	1243

PROGRAMMA MAART/APRIL/MEI

6- 3-90	1E PARTIJ 3E RONDE I.K.
13- 3-90	2E PARTIJ 3E RONDE I.K.
20- 3-90	3E PARTIJ 3E RONDE I.K.
27- 3-90	SNELSCHAKEN 2E RONDE
3- 4-90	4E PARTIJ 3E RONDE I.K.
10- 4-90	5E PARTIJ 3E RONDE I.K.
17- 4-90	K.O. BEKER 3E RONDE
24- 4-90	6E PARTIJ 3E RONDE I.K.
1- 5-90	7E PARTIJ 3E RONDE I.K.
8- 5-90	INHALEN
15- 5-90	INHALEN
22- 5-90	RAPIDSCHAKEN 2E RONDE

LOTING 3E RONDE K.O. BEKER
DE 3E RONDE WORDT 17-4-1990 GESPEELD

A-GROEP

P V DINTEREN	-R V DINTEREN
A V OS	-W BAUWENS
R RANDASCHE	-H MOORS
H KUSTERS	-C RUTTEN

B-GROEP

J SPORK	-J MEIJNTZ
K SIMONS	-H MEIJERINK
J HEMLER	-C EYK
F WILLEMS	-H BECKERS

TUSSENSTAND NA 2 RONDEN I.K.

1	P V	DINTEREN	6,5	6	3	15,5	0
2	P	LIST	6	4	3	13	0
3	F	NAGY	4,5	5,5	3	13	-2
4	W	BAUWENS	4	5	3	12	0
5	H	MARWA	5	4	3	12	+2
6	R	RANDASCHE	4,5	4,5	3	12	-2
7	P	KNIBBELER	3,5	6	2	11,5	0
8	H	KUSTERS	5	3,5	3	11,5	0
9	A	HEIJNEN	5	3	3	11	0
10	H	MOORS	3	6	2	11	0
11	J	FRENCKEN	4	3,5	3	10,5	+2
12	J	LAMBRICHS	4,5	3	3	10,5	-2
13	J	MEIJNTZ	4,5	3	3	10,5	0
14	C	RUTTEN	4	4,5	2	10,5	0
15	E	BROEREN	4	4	2	10	+2
16	P	DAEMEN	3,5	4,5	2	10	0
17	J	GOESSENS	4,5	2,5	3	10	+2
18	P	VERGOOSSEN	4	3	3	10	0
19	J V	DINTEREN	4,5	2	3	9,5	0
20	P	DUCHATENIER	3,5	4	2	9,5	0
21	R	LEENEN	3,5	4	2	9,5	0
22	H	MEIJERINK	3	4,5	2	9,5	-1
23	J	SPORK	4,5	2	3	9,5	0
24	P	RAMECKERS	3,5	3,5	2	9	-2
25	F	WILLEMS	3,5	3,5	2	9	0
26	P V	ZUYLEN	3,5	3,5	2	9	0
27	H	CLOOTS	4	1,5	3	8,5	0
28	J	LIST	2	5,5	1	8,5	-2
29	B	VERBEEM	2,5	5	1	8,5	0
30	K	SIMONS	3,5	2,5	2	8	0
31	M VD	DONK	2,5	4	1	7,5	0
32	J	GUFFENS	2,5	4	1	7,5	+2
33	J	HEMLER	2	4,5	1	7,5	+2
34	G	KERRIS	3,5	2	2	7,5	0
35	J J	RIELA	2	4,5	1	7,5	+1
36	R	VEERKAMP	3	3,5	1	7,5	0
37	A	WETZELAER	4	1,5	2	7,5	+1
38	J	SMEETS	2,5	3,5	1	7	0
39	A V	OS	3	2	2	7	+2
40	F	THOMAS	2	3	1	6	0
41	H	BECKERS	1,5	3	1	5,5	-1
42	A	BRUIJNS	1,5	3	1	5,5	-2
43	C	EYK	1	3,5	1	5,5	0

TER VERDUIDELIING:

KOLOM 1 PUNTEN 1E RONDE

KOLOM 2 PUNTEN 2E RONDE

KOLOM 3 GROEPSPUNTEN 2E RONDE

KOLOM 4 TOTAAL NA 2 RONDEN

KOLOM 5 KLEURVERHOUDING

GRILLROOM

MEZADA

SHOARMA

KABAB FALAFEL SJASLIK
ISRAELISCHE SPECIALITEITEN

Rijksweg Centrum 17 – GELEEN

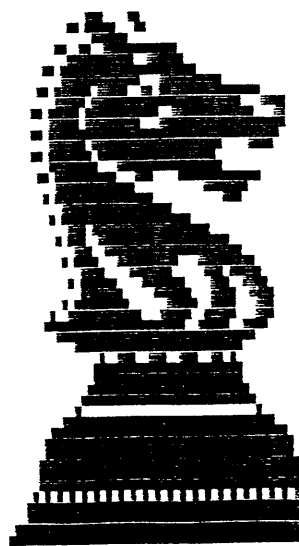
Tel. bestellen 04490-49905

Brand
BIER

HET BIER WAAR
LIMBURGT TROTS OP IS.

Brand Koninklijke Bierbrouwerij B.V.
Brouwerijstraat 2-10 Wylre

MAKELAARS ONROEREND GOED EN

BEEIDIGD TAXATEURS

Telefoon : 04490-48191

ASSURANTIEBEDRIJF

Hypotheken

Verzekeringen

Telefoon : 04490-46259

Agnes Printhagenstraat 36/ hoek Mauritslaan

GELEEN.

- Bord 1 Peter van Dinteren - M.Peric 0 - 1
 Peter: "Een Weense partij (tenminste dat leek erop) waarin zwart te weinig problemen kreeg voorgeschoteld. Toch staat wit na 16 The1 m.i. behoorlijk (druk op pion d 6 waaraan alle officieren actief meedoen!). Zwart trekt echter het juiste plan (achteraf gezien) en marcheert met al zijn koningsvleugelpionnen naar voren en in plaats van ze te blokkeren wacht wit af en beperkt zich tot het onder vuur nemen van de enige zwakte: d6. Deze staat echter voldoende verdedigd. Na f5 - f4 staat zwart overwegend met enorm ruimtevoordeel en dan blijkt ook het zwarte paard sterker te zijn dan de witte loper. Langzaam en beheerst schuift Peric de partij uit. (0-1)."
- Bord 2 W.Wijzen - Ron van Dinteren 1 - 0
 Ron: "Wit opende ietwat voorzichtig (passief) maar bereikte toch een gelijkwaardige stelling. Op de 18e zet maakte zwart een tactische fout door in een dubbel toreneindspel (middenspel ?) één toren te passief op te stellen (op h 8 om pion h 7 te dekken). Door de druk te verhogen kreeg wit automatisch beter spel en kwam zwart steeds gedrukker te staan. Ook dit werd beheerst afgemaakt. (1 - 0)"
- Bord 3 Hub Kusters - F.Pleumekers 0 - 1
 Hub: "Een Italiaan die overging in het tweepaardenspel (in de na hand). Mijn tegenstander kreeg het betere stukken spel en maakte goed gebruik van mijn zwakke punten. Met 31 Pd5 ? verloor ik een stuk. Na de afwikkeling kon ik niet terugnemen wegens mat in twee. Hierna was het gedaan. (0 - 1)."
- Bord 4 H.Stegen - Ferenc Nagy 1 - 0
 Ferenc: "Na een goed gespeelde opening verloor ik pion f 5 (totaal overzien) door de zenuwen vanwege het belang van deze match. Hierdoor kwam wit licht in het voordeel en gaf dit tot het einde niet meer uit handen. (1 - 0)."
- Bord 5 Henk Marwa - H.de Boer 0 - 1
 Een soort Frans met verwisseling van zetten (doorschuifvariant met c5-c4). Op de koningsvleugel werd wit vastgezet; de zwarte ontwikkeling en activering van de stukken was probleemloos en zwart stond ook al vrij snel beter. In plaats van tegenkansen op de damevleugel te zoeken (a3-a4!) wachtte Henk af waardoor zijn stelling onhoudbaar werd (0-1). (Al moet gezegd dat Henk bij 'n 1-4 stand een remiseaanbod diende af te slaan.)
- Bord 6 J.Decker - Peter Daemen 1 - 0
 Een Konings-indische partij waarin zwart goed spel kreeg. Door overbelasting van een toren moest dreigend stukverlies worden voorkomen door een kwaliteitsoffer. En u raadt het al.... 1 - 0.
 Peter: "Hoe je een goede stelling toch nog verknalt!"
- Bord 7 Raymond Randasche - M.Walraven 1 - 0
 Ons enige puntje !!
 Raymond: "Wit won in de opening de dame en wist de buit binnen te halen in een toch nog moeilijke partij."
- Bord 8 L.Nicolaes - Willy Bauwens 1 - 0
 Een redelijke partij van Willy die in het eindspel wat techniek te kort kwam en ook het loodje diende te leggen!

Teamleider: "Een triest middagje Maatsricht! Werkelijk alles liep mis vandaag ondanks een vroege score van Raymond (kopie van Fortuna-Ajax 1989). De eerste overwinning van MSV I dat na de $\frac{1}{2}$ - $7\frac{1}{2}$ tegen DJZ I gigantisch uitpakte tegen een concurrent onderin. Ik vrees voor Fortuna dat barre tijden in aantocht zijn!!! "

RAPID IN WEERT

Op maandag 12 februari jl. werd de 1e ronde van de externe rapidbekerwedstrijden afgewerkt in Weert.

Fortuna I diende aan te treden tegen resp. DJC III, EWS I (ontvangende vereniging) en Stokpaardje II.

Wie schetst onze verbazing bij het bekijken van DJC III

1. Rob Caessens (!) 2. M. Frencken 3. S. Simenon 4. G. van Venrooy. Dit team gaf de hele avond dan ook slechts 1 halfje weg (Rob Caessens tegen EWS-er Schouten).

Fortuna I speelde en scoorde matig (5 ptn.).

Zie hier de resultaten van deze avond.

	DJC III	EWS I	STOKP II		DJC III	STOKP. II	EWS I	FORTUNA I
1. Peter van Dinteren	0	0	1	DJC III	x	4	3½	4
2. Peter Daemen	0	0	1	Stokpaardje II	0	x	0	0
3. Ron van Dinteren	0	1	1	EWS I	½	4	x	3
4. Ferenc Nagy	0	0	1	Fortuna I	0	4	1	x

K.O.-Beker 2e ronde

dinsdag 23 januari 1990 te Geleen

Fortuna I - Schaesberg I 0 - 4

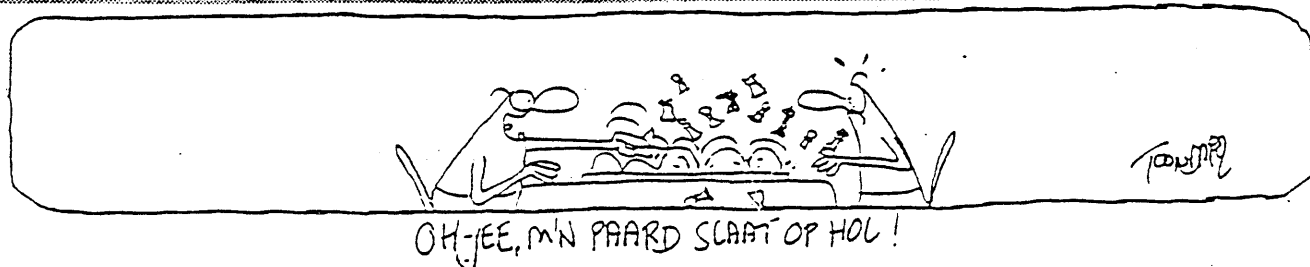
Bord 1 A. Henzen - Peter van Dinteren 1 - 0
 Bord 2 Ron van Dinteren - W. van Zanten 0 - 1
 Bord 3 W. Verreck - Henk Marwa 1 - 0
 Bord 4 Ferenc Nagy - H. Dam 0 - 1

De te verwachten score tegen het sterkste team van Limburg !
 Op borden 1 en 2 kwam Frans op het bord; Arno Henzen bleek het toch een stuk beter te kennen en William van Zanten had ook weinig moeite met zijn tegenstander.

Henk Marwa verloor al heel snel een kwaliteit en later een stuk; even later gaf hij ook de dame uit handen.

Ferenc bood redelijk tegenspel maar was uiteindelijk kansloos.

SPORTVERENIGING KNUDDE DOOR TOON

Uw aangiftebiljet A, B, E of T deskundig
 ingevuld door Henk Moors.

Bel voor inlichtingen na 18.00 uur.

04490 - 49249

FORUNA II VECHT TEGEN DE BIERKAAI

Gelouterd door een reeks van nederlagen treedt het Roemruchte Tweede op 4 februari jl. aan tegen Brunssum II.

Vandaag zal het Tweede het roer omgooien. Brunssum II maak de borstjes maar nat ! Vrouwe Fortuna heeft een tijdje met haar lievelingskind gespeeld, maar dat is nu afgelopen.

Zij zet zich met haar bevallige gestalte vol achter haar pupillen. Een overwinning kan ons niet meer ontgaan. We hoeven alleen nog maar de stukken te verplaatsen en zie daar: de tegenstanders maken de meest onbegrijpelijke blunders.

Wij lachen elkaar besmuikt toe. Aan de verbijsterde gezichten en teneergeslagen houding van de arme Brunssumers hebben wij geen boodschap. Moeten ze zich maar scharen onder de warme vleugels van onze beschermvrouwe. Wij zijn de ingewijden !

Ja, vandaag begint de zegetocht van de 8 matadores, die het Roemruchte Tweede vormen. De fanfare zal nog vanavond een huldeblijk brengen. Wij ontvangen, geflankeerd door de Geleense notabelen, op het bordes van 't Plenkhoes, minzaam de aubade. Omhangen met lauwerkransen laten wij ons een zegetocht door de plaatselijke dreven welgevallen.

Zo ging het dus niet helemaal. Vrouwe Fortuna was met vakantie. Hoe het wél ging, ziet u in de commentaren van de spelers.

1e bord F.Duurvoort - Jules Hemler 1 - 0

Jules: "Tot de 32e zet ging het redelijk goed, doch gaf toen een stuk weg en daarna ging het bergafwaarts met de zwartspeler en moest mat incasseren in de 37e zet.

Jammer, jammer, gaf zomaar een stuk weg."

2e bord P.Vergoossen - T.Capellen $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$

Piet: "Kort maar krachtig!

Damegambiet; snelle opening; beide spelers gebruikten samen 25 minuten.

Om te vermijden dat ik in het eindspel fouten zou gaan maken, heb ik in een nog gelijke stelling, remise aangeboden. Mijn tegenstander heeft die geaccepteerd."

3e bord M.v.d.Hoogen - Jean Goessens $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$

Jean: "In een Tweepaardenspel in de Nahand werd het evenwicht in de partij nooit echt doorbroken. In een iets betere stand voor mij accepteerde ik het remise-aanbod, omdat ik geen reële winstkansen zag."

4e bord P.List - M.Braecken 1 - 0

Peter: "Mijn jonge tegenstander speelde alsof wij een snelschaakpartij speelden. In de ontwikkeling van het Engels beging hij op de 7e zet een belangrijke fout (c6 of Pc6 is beter).

Verder was het voor mij zaak om meer complicaties in de stelling aan te brengen.

Vanaf zet 15 (zwart d4) is alles gedwongen. Er volgt stukverlies en dit was genoeg.

* zetten 1 t/m 12 verliepen in 2 minuten

* hierna gebruikte mijn tegenstander voor 13 t/m 18 1 uur en 20 minuten.

5e bord Tilmans- Sjaak Lambrichs

1 - 0

Sjaak: "Gelijk opgaande strijd. In het middenspel kreeg de tegenstander een pion meer. In het eindspel kreeg ik de 2e lijn vast in handen met één toren (we hadden allebei één toren; ik 4 pionnen; de tegenstander 5 pionnen). Het was een remisestand want hij moest een pion dekken met zijn toren. Omdat wij toen al achter stonden ging ik alles of niets spelen, met als resultaat: niets. Ondanks alles was het een mooie partij."

6e bord Ad van Os - Anita Bosten

0 - 1

Ad: "Een opening met geweigers damegambiet, met een lange tijd een gelijk opgaande strijd. In de 35e zet kwam zwart in een zeer vernuftige combinatie zo goed te staan, dat mat onvermijdelijk was zonder kwaliteitsverlies van mij. 0 - 1 voor Brunssum II.

Al met al een zeer slechte middag voor ons tweede team."

7e bord Smeets - Gerard Kerris

1 - 0

Gerard: "Smeets was zijn naam. Met zwart moest ik aan bord zeven tegen hem opboksen. Voorwaar geen kleinigheid. Al gauw had ik door geen winstkansen te krijgen. Het werd dan ook 1 - 0. Toch deed het me plezier hem terug te zien op ons toernooi van 10 februari jl. Hij was een waardig en sterk tegenstander."

8e bord Ben Verbeem-A.van Dijk

0 - 1

Ben: "In een damegambiet verliep de partij volgens geijkte patronen. Steeds was het spel evenwichtig. Ondanks allerlei combinatoire foefjes lukte het me niet om mijn tegenstander uit zijn evenwicht te brengen. Omwille van het teambelang (wat hebben we in deze periode van de competitie nog aan een gelijk spel? Er moet gewonnen worden!) sleg ik 3 maal een remiseaanbod af. Op de 54e zet beging ik een fout, die de partij onmiddellijk in mijn nadeel besliste."

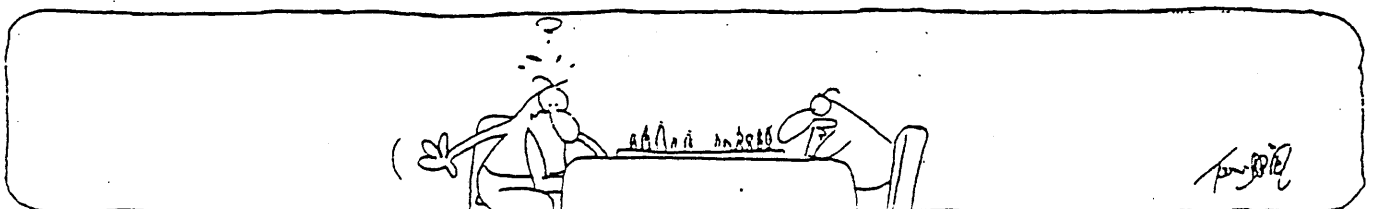
FORTUNA II

-

BRUNSSUM II

2 - 6

SPORTVERENIGING **KNUDDE** DOOR **TOON**

Fortuna 111 met een sterk gewijzigd team moest zondag 4-2-90 tegen Djc IV
Dit mocht de pret niet drukken, en met veel lawaai vertrokken we richting
Stein.

Na een tactische bespreking hadden we de tegenstander op papier al opgerold

Op bord 1 hadden we Dhr Bruins gezet met de bedoeling een half
punt te halen.

Deze hield ook stand tot de 30ste zet en moest opgeven,
M Kraus was testerk.

Op bord 2 was P Knibbeler ingevallen voor E Broeren

Paul had een goede kans voor een punt, maar in het eindspel was hij
iets te snel om met een pion te promoveren.

A Heynen kon de eer voor Fortuna redden Fred maakte remise
maar na de analyse had hij zelfs de partij om kunnen zetten in winst
J List had ook al remise weten te maken, hij ruilde alles wat voor
de loop kwam zelfs zijn DAME.

Op bord 4 zat Frans Willems ook nog met zwart

P Mikkers speelde de opening waar Frans altijd nacht merries
van krijgt vandaar die zak HAVER.

Hij verloor dan ook zijn partij.

Dan onze internationale C Eyk kwam ook niet verder dan die
dikke NUL.

Zelf zij onze cor het was spannend doch meer zat er niet in
J Guffens in de winning nood wou P Krans wel eens schaken leren
Dit pakte toch anders uit.

P Verzuylen kon op bord 8 ook geen punt pikken.

Alles bij elkaar een groot verlies.

De aansluiting met de top is niet meer te halen.

Maar tegen Reuver moeten we nog en deze moeten we winnen om boven
onze "concurrent de Geleense te blijven

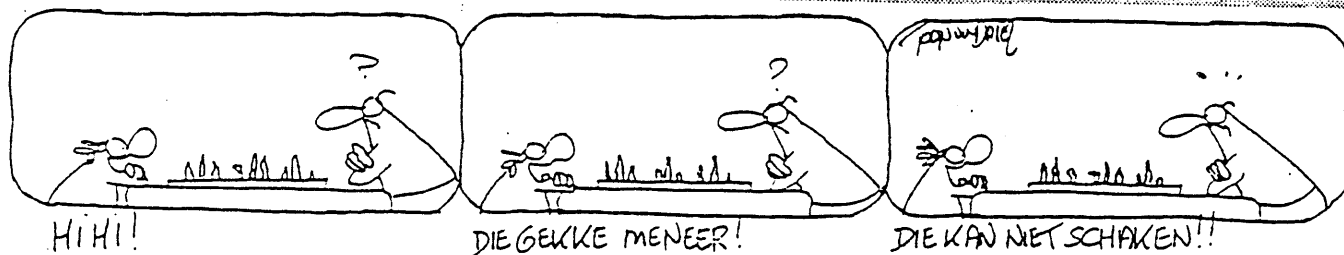
Verder was de tactiek niet zo goed als we dachten maar het was
toch een leerzame en leuke middag.

Nu nog wachten op de training bij Fortuna dan zijn we op papier
en bord niet te verslaan

Alsnog bedankt voor de goede inzet

F Willems

SPORTVERENIGING KNUDDE door TOON

VOOR DE DSM'ers ONDER ONS.

Ter gelegenheid van het DSM Research jubileum zal onze grootmeester J. Timman
op zaterdag 19 Mei om 19.00 uur een schaaksimultaan geven in het bedrijfsrestaurant

ATTENTIE !!!!!

T.A.V. ONS SCHAAKMATERIAAL:

Geachte leden

Het wordt tijd eens over ons materiaal te praten.

Vanaf jan '90 heeft onze vereniging twee materiaalcommissarissen te weten de heren Hub Kusters en Peter List.

Hierbij is de afspraak gemaakt, dat als P.List niet aanwezig is, Hub Kusters verantwoordelijk is.

Voor het overige kunt u met vragen bij P.List terecht.

Zoals u waarschijnlijk opgevallen moet zijn, is dat onze schaakborden zijn schoon- gemaakt en in een bordenkoffer opgeborgen dienen te worden.

Om ons materiaal bestand op peil te houden had ik graag een paar afspraken met u gemaakt.

1. Het materiaal voor de speelavond vindt u klaar staan BUITEN het materiaalhok.
2. Als u klaar bent met schaken wilt u het materiaal s.v.p. weer op deze plaats terug brengen, dit scheelt ons veel tijd bij het opruimen.
3. Ga geen fraaie tekeningen op het bord maken.
4. Als u schaakmateriaal tegen komt dat, of kapot of incompleet is, waarschuwt u dan de materiaalcomm. zodat hij dit kan vervangen cq. completeren.
5. Wilt u vooral bij het snelschaken erop letten niet met de stukken op de klokken te timmeren.

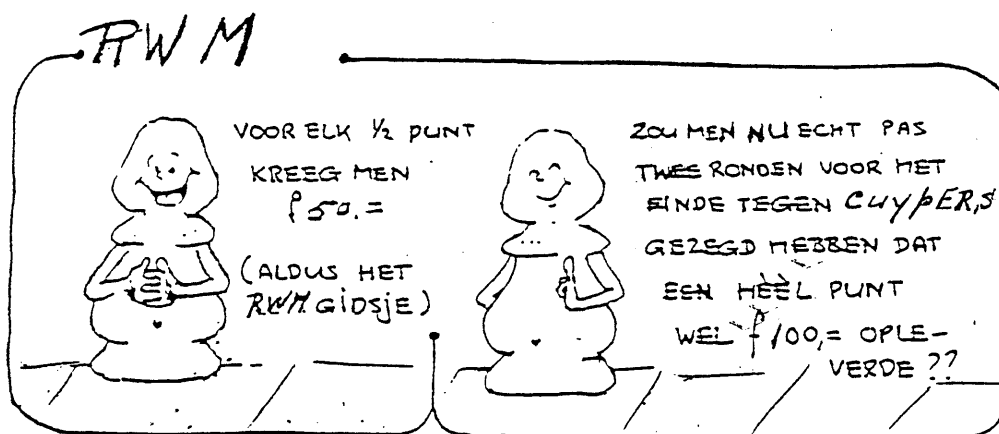
Hierdoor gaat de onderkant (karton met vilt) stuk en loopt het zand eruit.

Maak ook u tegenstander hierop attent.

Geachte leden, u ziet dat we met een paar afspraken een heel eind kunnen komen om ons materiaal op een goed nivo te houden.

Ook helpt u onze taak te verlichten. Suggesties t.a.v. bovenstaande zijn welkom.

Bij voorbaat dank,
materiaalcomm. 'en P.List-H.Kusters.

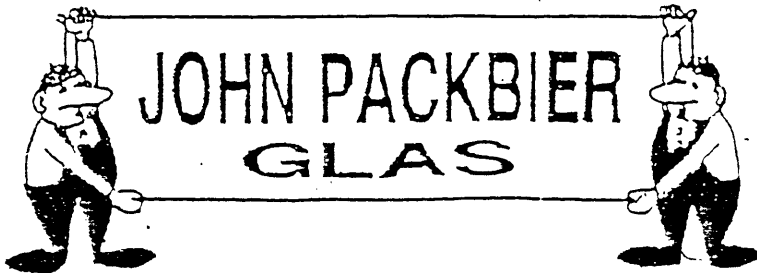

ruim 3.000 m²
woonwarenhuis

Sip Jacobs Hein Diederer

woninginrichting / perzenhuis

Geleen, Rijksweg-centrum, tel. 04490-4 23 64

Giesekoul 4 6161 SN Geleen
Tel. 04494-47114

SPECIALITEITEN RESTAURANT
PLACE-MARCHÉ
MARKT 90
GELEEN
04490-40496

Natuurlijk verzorgen wij ook uw warm en koud buffet
Vergeet onze maand menu's niet 'a f49.50 p.p.

Vishandel R.List

Borrekuijstruut 100
6163 AG Geleen
Tel: 04490-43215

gespecialiseerd in: Holl. nieuwe
zure haring, warme gebakken vis

Verder: alle soorten verse zeevis

Zure haring, rolmops, braadharing
uit eigen inleggerij

U vindt ons op de markt
dinsdags: Grevenbicht
Holtum en Buchten
woendags: Vrangendael
V.M Sittard

N.M Limbrichterveld
donderdags:

V.M Obbicht
N.M Schinveld

vrijdags

V.M Linne
N.m. Heidestraat,
bij kerk Geleen

zaterdags:

Geleen op de markt

De mens, zijn ontspanning
en zijn bank daar achter.

Rabobank
staat dicht bij u

*Stelt U gezelligheid op prijs
dan moet U zijn in het*

Biljart- en Kegelpaleis

CAFE "OUD SPAANS"

Janet en Thei

SPAANS NEEBBEEK 8

GELEEN

Tel: 04490 - 47658

*Lotgevallen van beroemde schaakmeesters,
hoe ze streden, overwonnen
en verloren*

Frank J. Marshall: Een leven voor het schaken

De 23-jarige Amerikaanse kampioen reisde in 1900 voor de eerste keer naar Europa. Marshall had te Cambridge Springs in 1904 een toernooi gewonnen waaraan naast Tarrasch en Maroczy alle 'schaakkanonnen' deelgenomen hadden. Marshall won met twee punten voorsprong vóór Lasker en Janowski, verder Marco, Showalter, Schlechter, Tschigorin, Mieses, Pillsbury (hij was reeds door een zware ziekte getekend); Theodore Roosevelt, president van de Verenigde Staten, stond aan het hoofd van het comité. Tijdens de reis naar Europa bezocht Marshall op de laatste dag van de overtocht de rooksalon, waarin een groep personen gedurende de gehele reis geschaakt had. Marshall beschrijft de episode als volgt: Ik sloeg hun spel gade, en toen een van hen juist een grote blunder maakte, kon ik mij niet beheersen en zei tegen de speler: 'U zou de partij gewonnen hebben, als U deze zet niet gedaan had!'

Daarop zei zijn tegenstander tegen mij:

'Als U kunt schaken, waarom hebt U het dan niet van tevoren bewezen? Ik heb tot nu toe iedereen aan boord van het schip verslagen!' 'Ik heb juist geen zin om te spelen,' antwoordde ik hem.

'Zo, wilt U nu niet spelen?' vroeg hij. 'Nou, ik geef U een toren voor, gaat U zitten!'

'Dat zult U niet,' antwoordde ik. 'Ik zal U een toren voorgeven.'

Dat was teveel voor mijn nieuwe vriend: 'Niemand kan mij een toren voorgeven, niemand, hoort U dat! Ik wed om 50 dollars, dat U het niet kunt.' De omstanders maakten plaats voor de match.

'Nou, ik zou de weddenschap wel kunnen aannemen, maar dat zou van mij niet fair zijn. Mijn naam is Marshall!'

Toen hij begreep dat hij de glansrijke winnaar van het toernooi te Cambridge Springs voor zich had staan, bond de amateur verlegen in. Marshall ontsloeg hem van de weddenschap, maar de schaakliefhebber nodigde het echtpaar Marshall in Parijs voor een diner uit.

De naam Marshall is niet alleen in Amerika, maar in de schaakwereld een blijvend begrip voor moedig aanvalsspel. Zijn successen waren wisselvallig, omdat hij uit liefde voor het schaken speelde. Marshall was voor de grootste meesters gevaarlijk en reeds bij de eerste Europese ontmoeting te Parijs in 1900 versloeg hij wereldkampioen Dr. Lasker. 'Tijdens mijn gehele loopbaan speelde ik niet erg succesvol tegen Lasker. Strikt genomen won ik alleen deze eerste partij, de tweede bijna dertig jaar later.' Van Marshall's verrassende zetten, waarmede hij tegenstander en de naspelende schaakliefhebbers frappeerde, werd gezegd: *Op het eerste gezicht denkt men aan een drukfout!* In de opening toonde Marshall zich een scheppend mens, die het cliché-achtige meed en veel nieuwe wegen ontdekte. Voor de praktische toepassing van de verdediging van Petrow (Russische verdediging 1.e4 e5 2.Pf3 Pf6) moet hij van Tsaar Nicolaas bij het Grootmeesterstoernooi te St. Petersburg in 1914 een schenking van 1000 Roebel ontvangen hebben. Marshall heeft in dit toernooi tegen Capablanca, Tarrasch, Aljechin en Nimzowitsch met de Russische verdediging telkens remise gemaakt en dat is met zwart een goed resultaat.

In de toernooien sleepte Marshall veel schoonheidsprijzen in de wacht: In zijn spel en in zijn houding tegen partner, organisatoren, publiek en vrienden betoonde hij zich tot aan zijn dood een sportsman en schaakidealist. In 1936 voerde de destijds 59-jarige Marshall nog het team van de V.S. op de schaakolympiade te München aan. Op zijn vele reizen — Marshall stak de oceaan vijftig keer over! — nam hij meestal zijn knappe vrouw mee. In 1942 dankte de grote meester zijn vrouw in zijn boek '50 jaar aan het schaakbord': Carrie heeft haar hele leven aan mijn belangen en de zaak van de schaakwereld gewijd. Tegenwoordig is zij secretaresse van de Marshall Chess Club te New York.' In zijn mémoires bekende Marshall dat er sinds zijn 15e levensjaar (hij leerde het spel als tienjarige van zijn vader) nauwelijks een dag voorbijgegaan is, of hij heeft zich op een of andere manier met het schaken bezig gehouden — een partij gespeeld, een nieuwe zet op het zakschaakbordje geprobeerd, of een andere partij nagespeeld.

Als zestienjarige nam Marshall te Montreal (daar woonde zijn vader) aan een blindséance tegen Pillsbury deel. Hij won in 34 zetten en toen Marshall en Pillsbury zeven jaar later elkaar voor hun eerste toernooipartij te Parijs ontmoetten herkende Pillsbury zijn tegenstander van toen en zei vriendelijk glimlachend: 'Nu bent U volwassen en hebt een lange weg gemaakt naar Parijs!' Marshall zei, dat hij die partij, zijn eerste zege op een meester, nooit vergeten zou. Maar nu als 'ziende' zou Pillsbury kans op revanche hebben. Marshall speelde alleen maar op gelijkspel, doch Pillsbury gaf op de 13e zet gelegenheid tot de aanval, zag een combinatie over het hoofd, en moest zich na 26 zetten gewonnen geven. 'Zo had ik in mijn eerste internationale meesterstoernooi de beide grootsten uit die tijd direct kunnen bedwingen: Lasker en Pillsbury!'

H. N. Pillsbury—F. J. Marshall
Russische verdediging (Parijs 1900)

1. e2—e4	e7—e5
2. Pg1—f3	Pg8—f6
3. d2—d4	d7—d5
4. e4×d5	e5×d4
5. Lf1—c4	Lf8—b4†
6. c2—c3	Dd8—e7†!

Marshall is van mening, dat 3. d4 voor wit niet het sterkste kan zijn. Mocht wit ooit meer willen bereiken, dan moet het met de zet 3. Pe5: gepaard gaan. Met 5. Dd4: in plaats van 5. Lc4 kan wit eveneens niets bereiken.

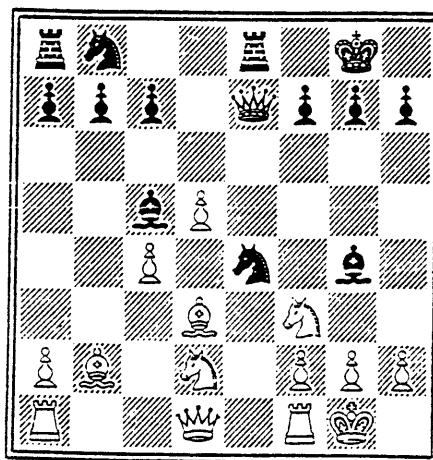
7. Lc4—e2

Ruilt wit de dame met De2, dan heeft zwart na bc3: evenmin iets te vrezen.

7. ...	d4×c3
8. b2×c3	Lb4—c5
9. 0—0	0—0
10. c3—c4	Tf8—e8
11. Le2—d3	Lc8—g4
12. Lc1—b2?	

Weliswaar verliest 12. Te1?? Lf3: een stuk, maar 12. Pbd2 Pbd7 was de noodzakelijke voortzetting. Het witte spel wordt na de verkeerde zet reeds moeilijk. De leerling van vroeger wordt voor de meester thans gevaarlijk: 'Ik wilde op niet meer dan gelijk spel aansturen.'

12. ... Pf6—e4
13. Pb1—d2?

Stelling na 13. Pbd2?

Wit diende 12. Le4: De4: 13. Pbd2 te spelen, ook indien zwart dan het beste spel behoudt. Het volgende offer heeft de grootmeester over het hoofd gezien.

13. ... Pe4×f2
14. Tf1×f2 Lc5×f2†
15. Kg1×f2 De7—e3†
16. Kf2—g3 De3×d3
17. Kg3×g4 Te8—e2

Houdt de aanval vast en dat weegt tegen het materiële nadeel op.

18. Kg4—h3 Pb8—d7
19. Ta1—c1 h7—h5
20. Dd1—c2 Pd7—c5

Wit behoorde nu minstens de dames te ruilen. 0 : 1

21. g2—g3 g7—g5!
22. g3—g4 Te2×d2

Er was geen verdediging meer mogelijk.

23. Dc2×d3 Td2×d3
24. Tc1—c3 f7—f5
25. Kh3—g2 f5×g4
26. Pf3×g5 Td3—d2†

Zege op de wereldkampioen

F. J. Marshall—Dr. E. Lasker
Damegambiet (Parijs 1900)

1. d2—d4 d7—d5
2. c2—c4 e7—e6
3. Pb1—c3 Pg8—f6
4. Lc1—g5 c7—c6
5. e2—e4 d5×e4
6. Pc3×e4 Lf8—b4†
7. Pe4—e3 c6—c5
8. a2—a3 Lb4×c3†
9. b2×c3 Dd8—a5
10. Lg5—d2 Pf6—e4
11. Pg1—f3 Pe4×c3?!

Een riskante zet. Maar alleen bij het door Marshall gevonden juiste antwoord. Ook de 14e zet van Marshall is allerm minst voor de hand liggend — achteraf beschouwd echter geniaal eenvoudig.

12. d4×c5!

Lasker heeft misschien slechts aan 12. Dc2 cd4: 13. Pd4: De5† gedacht.

12. ... Pc3×d1
13. Ld2×a5 Pd1—b2
14. a3—a4 Lc8—d7

Er dreigde paardvangst met Ta2. Zwart is in gevaar.

15. c5—c6! Ld7×c6

Niet 15. ... Pc6:? 16. Lc3 en het paard op b2 gaat verloren.

16. Pf3—e5 Lc6—e4?

Een van de zeldzame gevallen, waarin Lasker een kans mist. Noodzakelijk was 16. ... Pd7 18. Pc6: bc6: 19. Lc3 Tb8 20. Lg7: (niet 20. Ta2? Pc4:!) Tg8 19. Ld4 e5 20. Lc3 Pc5 21. a5 f6 met gering voordeel voor wit.

17. f2—f3 f7—f6
18. La5—c3?

Veel eenvoudiger was volgens Marshall 18. fe4: fe5: 19. Lc3 Pa4: 20. Ta4: met gemakkelijke winst.

18. ... Le4—c2
19. Ke1—d2 Pb2×a4
20. Kd2×c2 Pa4×c3
21. Pe5—d3 Pc3—d5
22. c4×d5 e6×d5
23. Pd3—c5 b7—b6

Nu levert 24. Pe6 niets op wegens Kf7! (25. Pc7?? Tc8).

24. Lf1—b5† Ke8—f7
25. Pc5—a4 Pb8—c6

Alleen zo kan Pb6: verhinderd worden.

26. Pa4—c3 Th8—c8
27. Th1—d1 Pc6—e7
28. Kc2—b2 Tc8—c5
29. Lb5—d3 a7—a5
30. Pc3—a4 Tc5—c6
31. Td1—c1 Ta8—b8
32. Tc1×c6 Pe7×c6
33. Ta1—c1 Pc6—e5
34. Tc1—c7† Kf7—e6
35. Ld3—b5 g7—g5
36. Tc7—a7 d5—d4
37. Ta7—a6 Ke6—d5
38. Kb2—c2 Tb8—b7

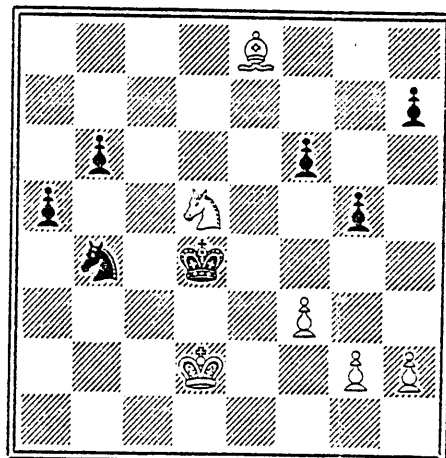
Nog is Pb6: wegens Kc5 niet mogelijk.

39. Ta6—a8 Pe5—c6
40. Kc2—d2 Pc6—b4
41. Ta8—d8† Kd5—e5
42. Pa4—b2 Tb7—c7
43. Pb2—c4† Ke5—f5
44. Td8×d4

Na de winst van deze pion is de rest gemakkelijk.

44. ... Tc7—c5
45. Lb5—e8 Tc5—d5
46. Pc4—e3† Kf5—e5
47. Pe3×d5 Ke5×d4
48. Pd5×b4 a5×b4

De precisie van de meester! Niet pion b6 wordt genomen, maar het laatste stuk wordt geruild en uit de

Wit voor de 48e zet

twee verbonden pionnen is er één ontstaan — een ongevaarlijke dubbelpion (terwijl de a-pion eerder een gevaar betekend had).

49. Le8—f7 f6—f5
50. Lf7—g8 h7—h5
51. Lg8—f7 h5—h4
52. h2—h3 b6—b5
53. Lf7—e8 Kd4—c4
54. Le8—d7 b4—b3
55. Ld7×f5 Kc4—b4
56. Lf5—d3 b3—b2
57. Kd2—c2 Kb4—a3
58. Kc2—b1 1 : 0

Had de wereldkampioen nog op 58. Lb5:?? Ka2 59. Lc4† Ka1 gehoopt? 'Bijzonder opzien baarde het schitterende spel van de jonge Amerikaan Marshall enerzijds en het fiasco van Janowski anderzijds,' aldus het schaakjaarboek van 1899/II. Aan het slot had wereldkampioen Lasker desondanks 2 punten voorspong op Pillsbury; Marshall en Maroczy deelden de derde prijs. Van de 35 remisepartijen van het toernooi werden er slechts zeven meegeteld. 28 keer werd de herhalingspartij gewonnen en verloren. Marshall speelde telkens tweemaal remise tegen Schlechter en Tschigorin, dat leverde niet twee, maar slechts één punt op.

In hetzelfde jaar verloor Marshall in de match tegen Dr. Tarrasch te Neurenberg ondubbelzinnig met 1—8 bij acht remises. Zo werd de Duitser bij het 15e Duitse schaakcongres te Neurenberg in een uitgelezen kring van 17 deelnemers als favoriet beschouwd. Doch Tarrasch eindigde ver achtergebleven op de 10e plaats, terwijl Marshall een triomf vierde: Hij zegevierde ongeslagen in een unieke stormloop en met 1½ punt voorsprong: Marshall 12½, Duras 11, Forgacs, Schlechter 10½, Tschigorin 10, Salwe, Wolf 9½ enz.

F. J. Marshall—H. Wolf
Aangenomen Damegambiet
(Neurenberg 1906)

1. d2—d4	d7—d5
2. c2—c4	d5×c4
3. Pg1—f3	Pg8—f6
4. Pb1—c3	a7—a6
5. e2—e3	e7—e6
6. Lf1×c4	c7—c5
7. 0—0	Pb8—c6
8. a2—a3	Dd8—c7

Wordt door Marshall als niet goed gekenschetst. Hij zelf zou beter 8. ... De7 gespeeld hebben.

9. Dd1—e2	b7—b5
10. Lc4—a2	Lc8—b7
11. d4×c5	Lf8×c5
12. b2—b4	Lc5—d6
13. Lc1—b2	0—0
14. Ta1—c1	Ta8—d8

Zwart diende met De7 uit de schootslijn van de toren op c1 te verdwijnen en dan Pe5 met gelijke stand te spelen.

15. La2—b1	Lb7—a8?
16. Pc3—e4	Pf6—d5

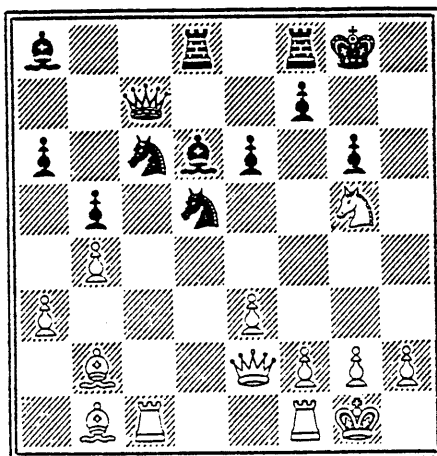
Zwart is reeds verloren, zoals Marshall in zijn analyses aantoonst.

17. Pe4—g5	g7—g6

Na 17. ... h6 wordt zwart volgens een bekend schema vernietigd: 18. Dc2 g6 19. Pe6:.

18. Pg5×h7!	Kg8×h7
19. Pf3—g5†	Kh7—g8

Het volgende dameoffer is in deze of soortgelijke vorm reeds dikwijls voorgekomen; op de schaakliefhebber maakt het steeds weer indruk.

Wit voor de 20e zet

20. De2—h5	f7—f6

Wordt de dame geslagen, dan ontstaat met Lh7† het mooie 'dubbel-lopermat'.

21. Lb1×g6	Td8—d7

Op 21. ... De7 komt 22. Pe6: en de aanval gaat met onverminderde kracht verder. En fg5: had Dh8† tengevolge.

22. Pg5×e6	Td7—h7
23. Lg6×h7†	

Loopt er niet in met 23. Dd5:?? Lh2:† 24. Kh1 Le5† 25. Kg1 Lh2† met eeuwig schaak (25. Lh7:†?? zou na Dh7:† mat betekenen).

23. ...	Dc7×h7
24. Dh5×h7†	Kg8×h7
25. Pe6×f8†	Ld6×f8
26. Tf1—d1	Pc6—e7

De verspreid staande zwarte stukken begunstigen wit, en verder materiaal-verlies zal niet te vermijden zijn.

27. e3—e4	Pd5—b6
28. Tc1—c7	Kh7—g8
29. Lb2×f6	Pe7—g6
30. Td1—d8	1 : 0

Er dreigt Tg7†.

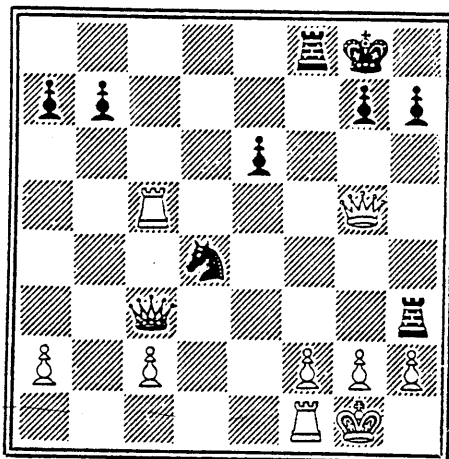
De vrij hangende dame

Breslau 1912 (15e congres van de D.S.B.)

Zwart: F. J. Marshall

Wit: S. Lewitzky

De stelling ontstond na de 23e zet van wit Te5—c5. Men meldt, dat Marshall's bord voor de volgende zet door toeschouwers met goudstukken bedekt was. Marshall zei daarover: *'Yes, that is what happened literally!'* (Ja, dat gebeurde letterlijk!)

23. ... Dc3—g3!!! (Een drukfout?) De drie uitroptekens zette Marshall zelf en hij zegt, dat het de mooiste zet was, die hij ooit in zijn leven gespeeld had! Op drie manieren kan wit de vrij hangende dame slaan, doch mat of stukverlies zal er het gevolg van zijn:

A) 24. hg3: Pe2≠

B) 24. fg3: Pe2† 25. Kh1 Tf1:≠

C) 24. Dg3: Pe2† 25. Kh1 Pg3: 26. Kgl Pf1: 27. gh3: Pd2. Daarom gaf wit na de briljante damezet op.

De aardbevingsgolf in het Damegambiet

F. J. Marshall—H. Kline
(New York 1913)

Dit nationale toernooi werd gewonnen door Capablanca met een halve punt voorsprong op Marshall (Janowski vierde). Doch het daarop volgende toernooi te Havana in 1913 won Marshall met een half punt voor Capablanca, Janowski was nu derde, enz.

1. d2—d4	d7—d5
2. c2—c4	e7—e6
3. Pb1—c3	Pg8—f6
4. Pg1—f3	Lf8—e7
5. Lc1—g5	Pb8—d7
6. e2—e3	0—0
7. Ta1—c1	b7—b6
8. c4×d5	e6×d5
9. Dd1—a4	Lc8—b7

De van Duras afkomstige damezet naar a4 heeft ten doel, de looper op f1 tegen looper c8 te ruilen en op de witte velden van de damevleugel te opereren. Deze operaties heeft een partij nog nooit treffender laten zien dan deze!

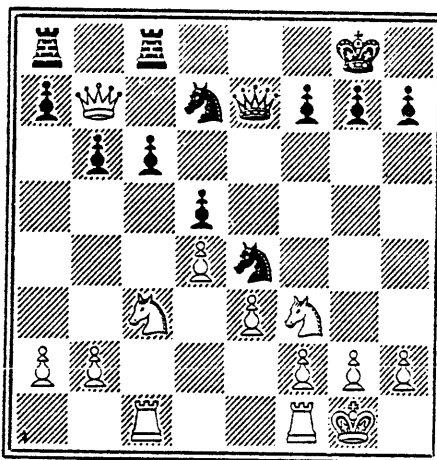
10. Lf1—a6	Lb7×a6

Marshall beveelt voor zwart een zet eerder het volgende pionoffer aan: 9. ... c5! 10. Dc6 Tb8 11. Pd5 Pd5: 12. Dd5: Lb7 13. Le7: De7: 14. Dg5 Dg5: 15. Pg5: cd4: 16. ed4: Pf6 met goede kansen voor zwart.

11. Da4×a6	c7—c6?

Aangewezen was c7—c5. Op artistieke wijze gaat er een pion verloren.

12. 0—0	Pf6—e4
13. Lg5×e7	Dd8×e7
14. Da6—b7!	Tf8—c8

Stelling na 14. ... Tc8

Ook met 14. ... Pc3: 15. Tc3: was pion c6 niet te redden.

15. Pc3×d5	De7—d6

Als een lichte aardbevingsgolf plant de trilling zich van d5 naar c6 tot a8 voort.

16. Tc1×c6!	1:0

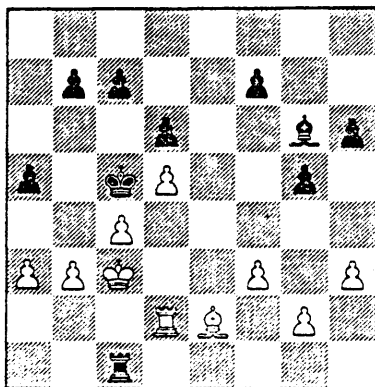
De paardvork op e7 beheerst de combinatie: 16. ... Tc6: 17. Da8:† Pf8 18. Dc6: Dc6: 19. Pe7:† en 20. Pc6:.. Aan de schaakliefhebber geeft Marshall zijn devies voor de aanval: 'Als U aanvalt komt het op iedere zet aan. Laat de tegenstander geen tijd voor een tegenaanval, gun hem geen rust. Iedere zet moet een nieuwe dreiging inhouden!' Aan het einde van zijn leven zei Marshall: 'Het was mijn ideaal, het interessantste en mooiste schaak te spelen, waartoe ik in staat was.' Het is hem gelukt, want vele van zijn partijen zijn onvergetelijk.

De volgende partij geeft een schitterend voorbeeld van zetdwang waarbij Marshall na de 44e zet zijn tegenstander dwingt tot 4x dezelfde zettenreeks en waarbij hij 3 belangrijke tempi wint.

R. Teichmann - F.J. Marshall
San Sebastiaan 1911

1) e4, e5 2) Pf3, Pf6 3) Pe5:, d6 4) Pf3, Pe4: 5) c4, verhindert d5, Le7 6) Pc3, Pc3: 7) dc3: Pc6 8) Lf4, Lg4 9) Le2, Dd7 10) Dd2, 0-0-0 11) 0-0-0, h6 12) h3, Le6 13) Pd4, Pd4: 14) cd4:, Wit is zijn dubbelpion kwijt, maar Zwart deelt meteen een plaagstootje uit Da4, 15) b3, Da6 16) Kbl, Lf6 maakt gebruik van Wit's zwakte op de zwarte velden 17) d5, Ld7 18) Dc2, ThE8 19) Le3, dreigt c5, Da5, 20) Ld4? en hier doet Teichmann zijn lijfspreuk: "Schaken is voor 99% taktiek" geen eer aan, i.p.v. zijn slechte loper ruilt hij zijn sterke loper. Volgens Marshall had Wit met Lg4 moeten voortzetten 20)....., Ld4: 21) Td4:, Te5 22) Dd2, Db6, natuurlijk geen dameruיל 23) Tdl, TdE8 24) Lfl, a5! 25) Tcl, Kb8 26) Tf4, Lf5+, brengt Zwart's dameloper sterk in het spel aangezien Ld3 niet gaat wegens Te2 27) Kb2, g5 28) Tf3, Lg6 29) Tfc3 dreigt opnieuw c5, Tf5! 30) f3 dwingt de laatste pion van Wit op een wit veld, c5 gaat niet wegens dc5: 31) Tc5:, Df6+ etc. 30)....., Dc5 blokkade! 31) Tdl, TfE5, de Zwarte stukken staan nu alle sterk actief opgesteld 32) Dd4, Wit besluit tot Dameruיל omdat Ld3 nog steeds uit den boze is, Dd4: 33) Td4:, Tel 34) Tcl, T8E3!, houdt veld d3 onder controle zodat de witte loper niet kan ontsnappen 35) T4dl, Tdl: 36) Tdl: en nu moet het voordeel van de goede loper in het eindspel de doorslag geven Ka7 37) Td2, wil zijn loper gelegenheid geven om via E2 en d1 het veld c2 te bereiken 37)....., Tel 38) Le2, Kb6 op weg naar C5 en eventueel b4 39) Kc3, op Ldl volgt Kc5 40) Lc2, Lc2: 41) Kc2:, a4 42) Kb2, ab3: 43) ab3:, Kb4 en zwart wint of 42) Kc3, ab3: 43) ab3:, Te3+ 44) Td3, Td3+ 45) Kd3:, Kb4 en zwart wint. 39)....., Kc5 40) a3 en nu dwingt Marshall zijn tegenstander tot 4 x dezelfde zettenreeks met het doel tempi te winnen 40)....., Tcl+, zie diagram 3

Diagram 3

F.J. Marshall

Stand na 40)....., Tel - c1+

R. Teichmann

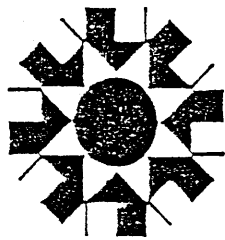
41) Kb2, Tg1 42) Ldl, Tel! 43) Le2, er is niets beters, zowel Lc2 als Kc3 leidden tot een verloren eindspel, h5, 44) Kc3, Tcl+ en de zettenreeks gaat zich herhalen 45) Kb2, Tg1 46) Ldl, Tel 47) Le2, h4, tempo nr. 2 48) Kc3, Tcl+ 49) Kb2, Tg1 50) Ldl, Tel 51) Le2, f6 tempi nr. 3 52) Kc3, Tcl+ 53) Kb2, Tg1 54) Ldl, Tel 55) Le2, c6 56) Kc3, Tcl+ 57) Kb2, Tbl+ na zijn positie versterkt te hebben wijkt Zwart voor het eerst af om de strijd in zijn voordeel te gaan beslissen 58) Kc3, b5! 59) b4+, ab4: 60) ab4:+, Tb4: 61) dc6:, lijkt sterk maar, bc4: 62) Td5+, op c7 volgt Tb3 mat, Kc6:, Kd5: geeft wit remise kansen, het blijft opletten 63) Td6:+, Kd6: 64) Kb4:, Ke5! 65) Kc4:, Lf7+ 66) Kd3, Kf4 67) Lfl, Kg3 68) Ke3, Ld5 69) Ke2, f5 70) Ke3, Le6 speelt op tempodwang 71) Ke2, g4 72) hg4:, fg4: 73) Ke3, Ld7 74) fg4:, Lg4: 75) Ke4, Lc8! 76) Ke3, Ld7 en Wit gaf op, de dreiging Lc6 is niet te pareren. Een elegante partij van de Amerikaanse kampioen waarin hij, bekend als aanvaller bij uitstek, aantoonde ook over een verfijnde eindspeltechniek te kunnen beschikken.

AMEV maakt er gewoon meer werk van.

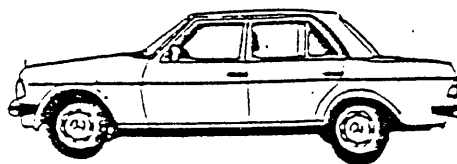
AMEV

verzekeringen

Bouwfonds voor
Limburgse Gemeenten
(BLG)

Jos Klijnenlaan 288
Postbus 22, 6160 AA Geleen
Tel. 04490 - 45678

EUROTAX TAXI CENTRALE

Telefoon 04490

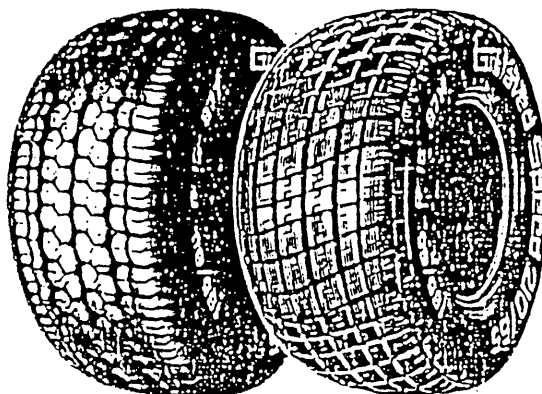
52000

Wil Stelten Burgemeester Lemmensstraat 158 - GELEEN

Autobanden Thijssen B.V. Geleen

"Eerlijk · vakbekwaam advies"

Ook voort

- balanceren
- uitlijnen
- uillaten
- accu's
- schokdempers
- sportvelgen
- trekhaken
- verlagen van auto's

Alle bekende merken autobanden in voorraad

Specialist in 50-60-70-serie brede banden

Tunnelstraat 30, Geleen, tel. 04490-45100

Ook 's zaterdags open van 8.00 tot 12.00 uur

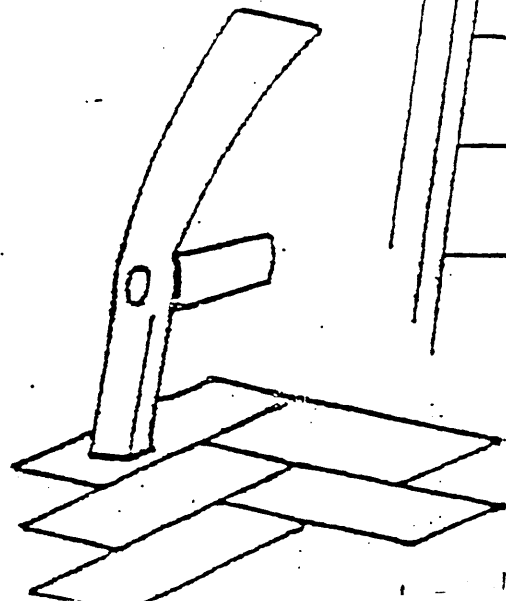
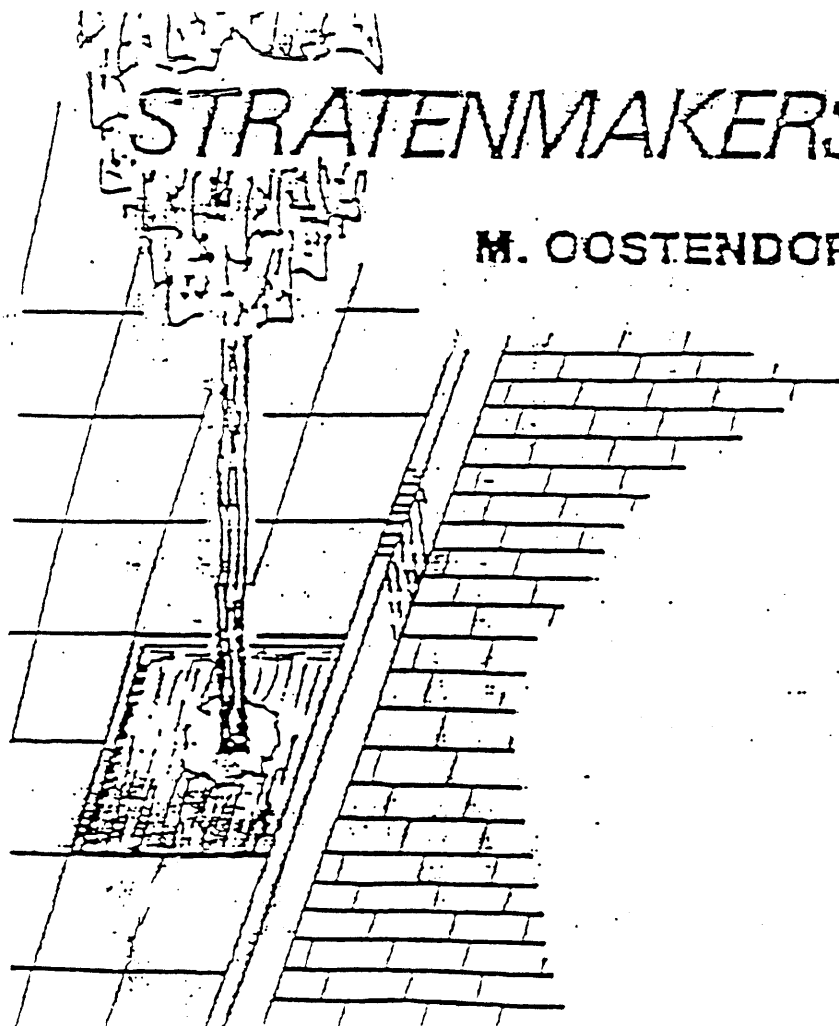
STRATENMAKERSBEDRIJF

M. OOSTENDORP

NIJVERHEIDSWEG 1-3

5421 WN GEMERT

TEL. 04923 - 64335

Het Amateurisme in het Schakspel

12.

Uit 'n oude doos

Chrit Rutten

Gespeeld per correspondentie in den wedstrijd om het
Kampioenschap van België 1943/44,

uitgeschreven door het « Belgisch Schaakbord ».

Wit	Zwart
G. Mathot	R. Noordijk
in Roly	Antwerpen

Gespeeld van 1-11-43 tot 1-5-44.

BUDAPESTER VERDEDIGING

1. d2 - d4	Pg8 - f6
2. c2 - c4	e7 - e5
3. d4 x e5	Pf6 - g4
4. e2 - e4	Pg4 x e5
4. Lf4 komt sterk in aanmerking !	
5. a2 - a3	d7 - d6
6. f2 - f4	Pe5 - g6
7. Lc1 - e3	Lf8 - e7
8. Pg1 - f3	Le7 - f6 ! ?

Een bizarre zet, doch merkwaardiger wijze, wordt juist deze
Looper, die zich op het veld e5 later voor zijn Koning op-
offert, voor Wit fataal !

9. Dd1 - c2	Dd8 - e7
10. Lf1 - d3	0 - 0
11. 0 - 0	Pb8 - d7
12. Pb1 - d2	b7 - b6
13. Ta1 - e1	Lc8 - b7
14. Pd2 - b3 !	Tf8 - e8
15. Le3 - c1	Pd7 - f8
16. Te1 - e2	Ta8 - d8
17. Tf1 - e1	De7 - d7
18. h2 - h3	c7 - c5
19. Kg1 - h2	Lb7 - c6 !

De witte aanvalsstelling wordt steeds dreigender !

Met den tekstzet luidt Zwart een diepzinnige tegenactie in !
De hoofdlijn der combinatie is met La4, het witte Paard op
b3 te pennen en dan het zwarte Paard van f8, via e6, naar
d4 te brengen !

20. g2 - g4	h7 - h6
21. Kh2 - g3	Lc6 - a4 !
22. h3 - h4	Pf8 - e6 !
23. g4 - g5	
23. f5, dan Lh4 : † !, Ph4 : ?, Pd4 enz.	

23.	h6 x g5
24. h4 x g5	Lf6 - e5 ! !

De verrassende pointe der tegenactie !

25. f4 x e5	

25. Pe5 : ?, dan de5 : met gewonnen spel voor Zwart.

25.	Pg6 x e5

Nu dreigt Zwart Pf3 :, Kf3 :, Lb3 :, Pd4, met verlies van
Wit's Dame !

26. Te2 - f2 ! !	

26. Le3 ?, dan Pd4 ! !, Ld4 : !, (Pd4 : ?, dan Dg4 †, Kf2,
cd4 :), Kf2, Df3 †, Kg1, Dd3 :, Dd3 :, Pd3 : enz.

26.	Pe6 - d4 !
27. Pf3 x d4 !	

Op te merken valt nog dat Zwart niet 26. Pf3 : ?, had kunnen spelen, wegens 27. Tf3 :, Pd4 en nu 28. Dh2 l l, Pf3 :, 29. Kf3 :, plus eventueel Th1, met overweldigenden aanval !

27.	Dd7 - g4 †
28. Kg3 - h2	Dg4 - h4 †
29. Kh2 - g2	Dh4 - g4 †
30. Kg2 - h2	Dg4 - h4 †
31. Kh2 - g2	Dh4 - g4 †
32. Kg2 - h2	Dg4 - h4 †

Remise wegens eeuwig schaak !

Want na 32. Kf1 ?, volgt cd4 :, met sterken aanval van Zwart ! En wanneer Zwart voortzet met 32. cd4 : ?, dan Tf4 l, Pf3 †, Tf3 : en Wit staat beter !

Zwart's schoone combinatie leidde dus slechts tot Remise en niet tot winst. Echter verliest zij daardoor niets van hare fijne waarde, de combinatie voerde toch tot redding van Zwart's hopelooze stelling ! En dit is ruimschoots voldoende !

De Heer Schaakmeester O' Kelly de Galway, Kampioen van België, maakt in het Maandblad van het Belgisch Schaakbord over deze «moeilijke» partij, zooals hij opmerkte, de volgende scherpzinnige, fijne, diepdoordachte analyse :

14. Pb3 ? Beter 14. b4 l, en na eventueel a5 ?, c5 l, dc5 :, é5 enz. Inderdaad lijkt 14. b4 l l, zéér sterk, zog niet beslissend !

17. Tfé1. Hier zou 17. g4 l Zwart in moeilijkheden gebracht hebben, want na 17. h6, volgt Pbd4 en nu op Pé6 ?, Pé6 :, fé6 :, é5 l en Wit wint een stuk.

Inderdaad ook 17. g4 l lijkt sterker dan de tekstzet.

22. Pé6 l. Een listige parade ! Wanneer 23. f5, dan Lé5 †, Kf2, Pd4, Pd4 :, Ld4 : †, met voordeel voor Zwart !

23. h x g5. Hier had Zwart direkt Lé5 l l moeten spelen. Het openen van de h. lijn is fataal voor Zwart.

26. Tf2 ? Hier plaatst Meester Kelly een vraagteken achter dezen zet, terwijl ik hier dezen zet met uitroepingsteekens versierde. Meester Kelly gaat hier voort met : 26. Pé5 : l, dé5 :, Té3, Pd4, Dh2 l l, Lb3 :, Th1, Kf8, Dh8 † gevolgd door Dg7 :, met winnenden aanval van Wit !

Inderdaad ! Maar na 26. Pé5 :, dé5 :, Té3, speelt Zwart mijns inziens, sterker 27. La4 x b3 l en nu op 28. Dh2, Pf4, Th1, Pg6 en Zwart is bij goeden stand, één pion vóór !

Of na 27. La4 x b3, 28. Db3 : en nu 28. Pg5 : l, met de volgende drie varianten :

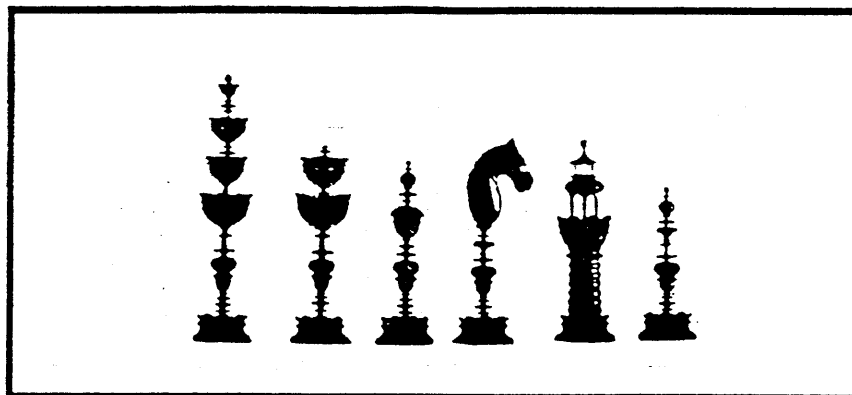
1. 29. Lf1, f5 l, Td3, f4 †, Kf2, Dg4, of na f4 †, Kh4, D67, Td8 :, Td8 :, Kg4, Dé6 † l l, Kg5 :, Dh6 †, Kg4, Dg6 † en Zwart wint !

2. 29. Th1, f5 l, éf5 :, é4, Lf1, Df5 :, Lh3, Dé5 †, Kg2, Pf3, Tf3 : l ?, éf3 : †, Df3 :, Td6 l l enz.

3. 29. Kf2 l, dan 29. Ph3 † l l, met vele mogelijkheden. In alle drie de gevallen, heeft Zwart twee pionnen voor het verloren stuk en nog veel belovenden aanval, welke m.i. minstens tot Remise had gevoerd ! Zie ik verkeerd ? ?

SCHAKEN IS SCHAKEN

Psychologie 3/90

Jan Timman speelt deze maand tegen Anatoli Karpov. De winnaar mag rege-
rend wereldkampioen Garri Kasparov uitdagen. Schaken is een denksport,
waarbij helder en logisch denken belangrijk is. Het is een wetenschap, of is
het kunst? Over het schaakspel en de schaker (m/v). PAUL DIJKSTRA

Ruim veertienhonderd jaar geleden, ergens in de zesde eeuw, heerste in het dal van de Ganges in Noord-West India een radja die dacht dat hij alleen op de wereld was. Hij regeerde als een tiran en zijn onderdanen leden onder zijn regene. Een van zijn raadgevers zag dat een volksopstand dreigde en hij wilde - niet geheel vrij van eigenbelang - de radja laten zien dat ook een vorst de hulp van anderen nodig heeft en hij zonder steun van zijn onderdanen niet lang koning zou zijn. Teneinde dit duidelijk te maken aan de heerser die nooit naar iemand luisterde, maakte de raadgever een spel, waarmee hij naar de koning ging en hij zei tegen hem: „Stel dat een vijandelijk leger opdaagt. Wie zal voor u strijden? Wie zal u beschermen? Hoe moeten wij de vijand te lijf gaan?” Vervolgens haalde hij zijn spel tevoorschijn en legde het aan de koning uit. Hij heeft een vierkant speelbord in acht maal acht velden verdeeld (alle velden hebben dezelfde kleur). Op het bord plaatst hij twee radja's tegenover elkaar, elk aan een rand van het bord. Beiden worden terzijde gestaan door

een raadgever. De radja en de raadgever worden ieder geflankeerd door een olifant, naast de olifanten zet hij nog een paard en daarnaast op de hoekvelden weer een strijdswagen. Deze acht stukken worden voorafgegaan door voetvolk, vóór elk stuk staat één man. Zo zijn de vier onderdelen van het leger van de radja vertegenwoordigd: olifanten, ruiters, strijdwegens en voetvolk. De bedoeling van het spel is dat de legers de vijandelijke koning gevangen nemen. Als de radja het spel ziet en naar de uitleg van de raadgever heeft geluisterd, begrijpt hij meteen de bedoeling ervan. Wanneer hij geen aandacht schenkt aan de wijze adviezen van zijn raadgevers en als hij niet kan vertrouwen op de inzet van zijn leger, is hij bij een aanval van een tegenstander onbeschermd. Hij wil zijn adviseur bedanken voor deze wijze les en vraagt hem wat hij als beloning wil hebben. Nu worden de naïviteit van de radja en de slimheid van zijn raadgever echt duidelijk. De adviseur vraagt de vorst voor ieder veld van het spel een aantal graankorrels, dat wil zeggen één korrel op het eerste veld en

vervolgens steeds het dubbele aantal op het volgende veld, dus twee op het tweede, vier op het derde, acht op het vierde enzovoort. De koning stemt meteen in met deze wens die hij maar bescheiden vindt, totdat hij aan het verzoek wil voldoen. Daarvoor heeft hij de onvoorstelbare hoeveelheid van ruim achttien triljoen (18 met twaalf nullen) graankorrels nodig. Dit verhaal vormt de kern van de talloze verhalen die de ronde doen over het ontstaan van het schaakspel. In India werd het spel *chaturanga* genoemd, de vierdelige, naar men aanneemt een verwijzing naar de vier legeronderdelen. Later raakt het spel buiten India bekend bij de Perzen die het *chatrang* noemden. De Indische radja werd bij de Perzen een sjah en hiervan zou het woord 'schaak' zijn afgeleid. Schaken heeft een bijzondere plaats in de wereld van sport en spel. Het is onmiskenbaar een sport, met de daarbij horende topsporters - amateurs en professionals. Het is ook een spel in de zin van gezelschapsspel dat vrijblijvend op elk niveau kan worden gespeeld aan de huiskamertafel. Maar het schaakspel

onderscheidt zich van andere sporten en spelen omdat het iets meer heeft. Sommigen beweren dat schaken een kunst is. Anderen houden daarentegen vol dat het een wetenschap is. Kunst of wetenschap, het geeft aan dat het niet eenvoudig is schaken in een bepaalde categorie te schuiven.

MEER DAN EEN SPEL

Als men een schaker vergelijkt met een kunstenaar bedoelt men niet een uitvoerend kunstenaar. Natuurlijk kan het publiek genieten van een wedstrijd of kan iemand thuis met veel genoegen een partij naspelen, maar de vergelijking met bijvoorbeeld een musicus gaat toch mank. De pianist speelt een muziekstuk dat een ander heeft gecomponeerd, de schaker speelt zijn eigen partij. De vergelijking met een scheppend kunstenaar is eveneens misplaatst. De beeldhouwer levert strijd met zijn materiaal en maakt iets dat meer is dan een brok steen of metaal. Het is een uiting van een persoonlijk gevoel en anderen – soms weinigen, soms velen, afhankelijk van het succes van de kunstenaar – ervaren ook meer dan het kijken naar een object. Een schaker speelt om te winnen. Hij levert strijd met een tegenstander. Of het spel beantwoordt aan zijn gevoelens komt op de tweede plaats. De schaker staat dicht bij de voetballer of schaatser dan bij de beeldhouwer of schilder.

Degenen die schaken voor een wetenschap houden, gaan ervan uit dat het spel volstrekt logisch is en dat alle zetten in beginsel objectief beredeneerd kunnen worden. Probleem is dat het aantal mogelijkheden zo groot is dat de capaciteit van het menselijk brein tekortschiet om alle varianten te overzien en door te rekenen. In een partij – waarin de denktijd is beperkt – is dat in ieder geval onmogelijk, maar zelfs in de analyses bij een afgebroken partij zien grootmeesters soms mogelijkheden over het hoofd. Zelfs supercomputers die veel meer rekencapaciteit hebben dan de mens, kunnen niet alles overzien.

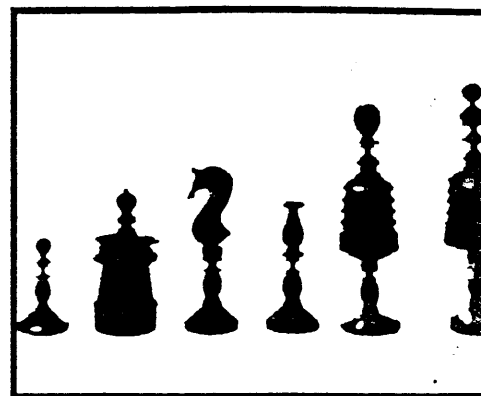
Desalniettemin kent het schaakspel een theoretische ontwikkeling die aan een wetenschap doet denken. In de tweede helft van de vorige eeuw benaderde de Tsjech Steinitz voor het eerst het schaakspel op een wetenschappelijke manier. Hij probeerde via diepe en systematische analyses de objectief beste zet te vinden en legde daarmee de

grondslag voor het klassieke positie-spel: je niet laten leiden door de fouten van je tegenstander, niet op je inspiratie spelen, een verdediging opbouwen, de zwakke plekken in de positie van je tegenstander opzoeken en uitbuiten en dan pas vanuit een sterke positionele stelling aanvallen.

Voor al op het gebied van de openingen en het eindspel moet de gevorderde speler over een grondige kennis van de theorie beschikken, zodat hij niet opnieuw het wiel moet uitvinden, maar meteen weet welke varianten in ieder geval tot niets leiden, of hoe een bepaald eindspel tot de overwinning of tot het vermijden van verlies moet worden afgewikkeld. Zelfs de beginnende schaker leert al heel snel hoe het *gekenmat* (winst voor zwart na twee zetten) en het *herdersmat* (winst voor wit na vier zetten) moeten worden gespeeld of voorkómen moeten worden.

De vraag is of iemand (of een machine) met een absolute kennis van de theorie en een oneindige rekencapaciteit wereldkampioen zou worden. Dit is zeer onwaarschijnlijk. In de fantasie is natuurlijk alles mogelijk, maar als het gaat om de realiteit zijn de beperkingen van de spelregels zodanig – neem alleen al de denktijdbeperking – dat het onmogelijk is alles door te rekenen en te beredeneren. Een onverwachte zet van de tegenstander kan betekenen dat weer opnieuw alle varianten moeten worden bekeken. Meer relevant is de vraag of betere schakers meer kennis hebben van de theorie en meer varianten dieper doorrekenen dan minder goede schakers. Wat theoretische kennis betreft geven topschakers er soms blijk van de theorie slecht te beheersen, terwijl ze toch winnen van tegenstanders die veel meer theoretische kennis hebben. Misschien rekenen ze wel veel beter. Uit een onderzoek naar het denken van de schaker blijkt het dieper doorrekenen echter geen doorslaggevende betekenis te hebben voor het niveau van de schaker. Dit onderzoek waarop de psycholoog (en schaker) De Groot reeds in 1946 promoveerde, toont aan dat grootmeesters niet dieper rekenen dan hoofdklassespelers. De Groot legde de proefpersonen een schaakprobleem voor en vroeg hen tijdens het oplossen hardop te denken. Analyse van de uitgetikte verslagen van het hardop denken leidde tot de conclusie dat het grootmeester- en hoofdklasseniveau op grond van formele en structurele kenmerken van het

denken niet van elkaar onderscheiden kunnen worden. De Groot stelt dat de verschillen tussen de niveaus niet kwantitatief, maar kwalitatief van aard zijn. De in 1988 overleden Nederlandse grootmeester Donner ondersteunt deze stelling in een van de vele schaak-

stukken die hij voor diverse tijdschriften schreef (gebundeld in het boek *De Koning*): „Niet de sterkste wint, niet de objectief beste denker, maar de vasthoudendste vechter, zoals het ook in het leven gaat.”

GEVOEL VOOR DE STELLING

Als betere schakers niet dieper doorrekenen en ook op andere kwantitatieve denkenmerken niet verschillen, dan moet nog iets anders meespelen. Waarom is de ene schaker beter dan de andere?

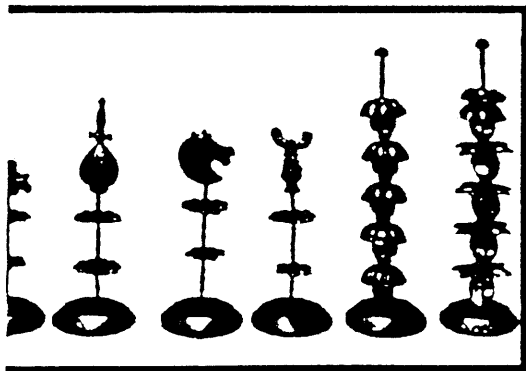
Belangrijk is intuïtie, gevoel voor het spel, voor de stelling op het bord. De juiste zet doen, ook al weet je eigenlijk niet waarom. Het hardop denken van de schakers in het onderzoek van De Groot illustreert dit prachtig. De grootmeesters denken helemaal niet zoveel zetten vooruit als we zouden vermoeden, maar ze denken wel vaak dingen als: „Pg4 [het paard naar veld g4 spelen] bevalt me niet.” „Ik sta goed ... maar ik vind het toch een vervelende stand.” Dergelijke opmerkingen berusten niet op een objectieve, systematische analyse die Steinitz bepleit. Ze geven aan dat ook grootmeesters, grotendeels onbewust, op hun gevoel spelen. Donner vertelt hoe hij eens naar een eindspel van Timman tegen de Fin Westerinen stond te kijken en dacht dat in de gegeven stand zwart (Timman) het beste eerst de loper naar veld b4 kon spelen en daarna de partij kon winnen. Timman zette echter de witte koning schaak met een pion, stond op en

liep weg van het bord. Donner sprak hem aan en zei: „Wat doe je nou, man? De koning komt op tijd naar d3 en dan is het remise. Je had eerst de loper naar b4 moeten spelen!” Timman was van slag: „Hoe heb ik dat over het hoofd kunnen zien?” Maar hij won de partij alsnog en achteraf in de analyse bleek zelfs dat hij de enige goede zet had gedaan en dat de loper naar b4 tot remise zou hebben geleid, als Westerinen ten minste de juiste verdediging zou hebben gevonden. Donner noemt het feit dat Timman onbewust de goede zet speelt, een bewijs van Timmans intuïtie en ware talent.

Enerzijds dus helder en logisch denken, anderzijds spelen op intuïtie. Hoe kan dit samengaan? Psychologen die zich bezighouden met onderzoek naar het verwerken van informatie en de opslag van kennis, vinden het niet zo verwonderlijk. Globaal kan men stellen dat door veel spelen, veel analyseren en veel theoriestudie het netwerk van schaakkennis en schaakervaring toeneemt. Deze kennis en ervaring zijn vastgelegd in onbewuste kennistructuren die het mogelijk maken dat de grootmeester de juiste zet speelt zonder dat hij het beseft. Dat verklaart ook opmerkingen als: „Deze stelling bevalt me niet.”

POLGARS EXPERIMENT

Geen kunstenaar, geen wetenschapper, maar wat dan wel? Wat is kenmerkend voor topschakers? Allereerst valt op

dat zo weinig vrouwen schaken en dat ze niet de top bereiken. Hoewel daar verandering in lijkt te komen. De dertienjarige Hongaarse Judit Polgar boekt immers opmerkelijke successen tegen mannen. Zeker in Nederland worden zij en haar twee schakende zusjes omarmd. Judit Polgar staat ergens rond de

vijftigste plaats op de wereldranglijst. Volgens velen een bewijs dat vrouwen wel degelijk de top van het schaken kunnen bereiken en dat een vrouwelijke wereldkampioen nog slechts een kwestie van tijd is.

Onlangs was in *Elsevier* een verslag te lezen van de journalist Van Eeden die de familie Polgar heeft bezocht. Het relaas is onthullend. Men noemt de meisjes geniaal en men is geneigd te denken dat de kinderen bij hun geboorte een bijzonder talent hebben meegekregen. Maar de werkelijkheid blijkt anders. De vader van de meisjes had al vóórdat de eerste dochter geboren was een experiment in zijn hoofd om zijn kinderen op te leiden tot genieën. Volgens een strak, zelfbedacht schema kreeg het eerste dochttertje als kleuter al les in wiskunde en op haar vierde begon ze met de eerste schaaktraining. Met de andere meisjes ging het precies hetzelfde, zodat de kinderen vanaf hun vroegste jeugd niets anders hebben gedaan dan schaken. De moeder had aanvankelijk twijfels over deze experimentele opvoeding, maar zij rechtvaardigt het achteraf met „Het hoofddoel van de opvoeding moet zijn gelukkige mensen te maken” en „... ze zijn vrolijk en echt gelukkig”. De toevoeging van ‘echt’ roept meteen twijfels op en het hoofddoel van de opvoeding is wel erg beperkt geformuleerd.

TALENT

De vader (Van Eeden: „Een baardige gedrongen man die gewend is dat er naar hem wordt geluisterd”) is een autodidact en een betweter. Hij heeft enkele biografieën van genieën bestudeerd, met name die van Mozart, waaruit hij de grondslagen voor zijn opvoedingsschema heeft afgeleid. Verder doet hij een aantal uitspraken die reeds lang door wetenschappelijk onderzoek zijn achterhaald, zoals: „Talent is niet aangeboren, maar kan ieder zich eigen maken als hij maar vroeg genoeg begint.” Het doet een beetje denken aan de behaviorist Watson in het begin van deze eeuw (zie voor een uitvoerig portret *PSychologie* 88/10) die onder meer beweerde: „Geef mij een willekeurig kind en ik zal ervan maken wat je wilt.” Zijn strikt behaviorisme is uiteindelijk volstrekt onhoudbaar gebleken.

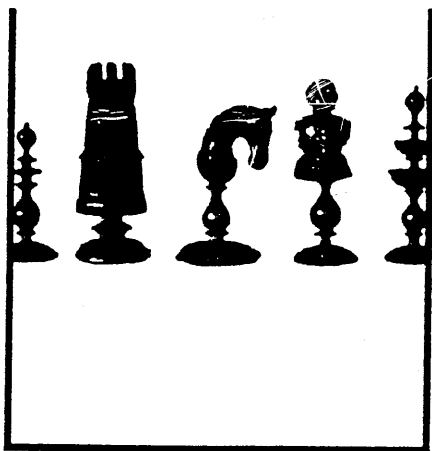
Of Polgars experiment op den duur iets

zal aantonen is onduidelijk. Als Judit ooit de echte wereldtop bereikt, zou dit volgens Timman iets kunnen zeggen over het bestaan van (aangeboren) schaaktalent. Dit is echter niet geheel waar. Het zou ten hoogste de stelling kunnen ondersteunen dat men met weinig of geen talent (hoewel dat in het geval van de Polgar zusjes ook niet zeker is) even ver kan komen met hard werken en een strak schema als iemand die wel over talent beschikt. Maar met evenveel recht zou men het kunnen beschouwen als een bewijs voor de stelling dat schaken een typisch mannelijke aangelegenheid is en dat vrouwen alleen hetzelfde niveau kunnen bereiken als ze vanaf hun geboorte getraind worden en afgeschermd van andere invloeden.

Het verslag van Van Eeden laat een naar gevoel achter. Wat wil die man eigenlijk. Geld verdienen met zijn kinderen door ze als een circusattractie te verkopen? (Van Eeden: „Zelfs Kasparov, de best betaalde schaker, klaagt dat ‘de Polgars de markt bederven’ door exorbitant hoge bedragen te vragen.”) Of probeert de man zijn gelijk te halen (dat al is achterhaald) ten koste van zijn kinderen? Van Eeden merkt herhaaldelijk op hoe gezellig de Polgars het hebben en hoe fijn de zusjes met elkaar omgaan en hoe hecht de band met hun ouders is. Het klinkt als een rechtvaardiging.

Maar afgezien van de familie Polgar, die niet representatief is voor het vrouwenschaken, doen vrouwen het relatief minder goed dan mannen. De Groot komt in zijn onderzoek naar het denken van de schaker tot een aantal kenmerken van het schaakdenken die enig inzicht kunnen geven in het bestaande sekseverschil.

Uit onderzoek is gebleken dat de hersenen van vrouwen door de specifieke werking van de geslachtshormonen, functioneel verschillen van het mannelijk brein. Dit heeft onder meer tot gevolg dat vrouwen in het voordeel zijn bij alle vaardigheden waar taal een rol speelt. Daardoor zouden ze zich wel eens minder aangetrokken kunnen voelen tot een non-verbale activiteit als schaken. Daarnaast bestaan er sekseverschillen in abstract denken en ruimtelijk inzicht. Dit hangt samen met een andere organisatie van het brein en van een andere manier om de wereld te ontdekken. Jongens zijn meer geïnteres-

seerd in dingen, meisjes in mensen. Bij een spel waarin het abstract denken in bewegingsmogelijkheden en inzicht in de ruimtelijke verhoudingen belangrijk zijn, staan vrouwen op een achterstand. Het is niet zo dat ze het niet zouden kunnen leren (zie de Polgar zusjes), maar het is meer een kwestie van natuurlijke interesse.

SCHAAKDENKEN

Andere kenmerken van het schaakdenken zijn minder seksspecifiek, zoals het helder en gedisciplineerd denken, zodat men niet verzandt in de vele mogelijkheden die een stelling biedt. Verder moet de speler gemotiveerd zijn en blijven voor het schaken, hij moet willen winnen en hij moet goed bestand zijn tegen stress. Een schaakpartij is zeer zenuwslopend, niet op topniveau, maar ook gewoon bij de plaatselijke schaakclub. Een combinatie van een aantal factoren is hiervoor verantwoordelijk.

Ten eerste zijn de meeste schakers die hun sport in clubverband beoefenen zeer gemotiveerd en is het winnen van een partij belangrijk voor hen. Het voorkomen van verlies is mogelijk nog belangrijker. Verliezen betekent immers vaak dat je een fout hebt gemaakt. De emoties lopen vaak hoog op en dit is weer niet bevorderlijk voor de denkdiscipline. Daarnaast brengt de aard van het spel met zich mee dat er nauwelijks mogelijkheden zijn om de spanning in het spel te ontladen. Een tennisser kan de spanning van zich af slaan, een luide kreet slaken, maar de schaakspeler moet beheerst zijn stukken verplaatsen, in stilte. Het spel vereist geconcentreerd denken en alert blijven (Donner: „Nauwkeurigheid is belangrijker dan goede invallen.”) en

de spanning die hiermee gepaard gaat duurt extreem lang. Tegen het eind loopt de spanning nog op als de spelers in tijdnood komen.

Ondanks, of misschien vanwege deze zeer stressvolle omstandigheden propagieren velen het schaken in te voeren als les op de basisschool. Na een analyse van diepteinterviews met veertien schakers (onder wie de vroegere wereldkampioenen Euwe en Spassky) in het kader van een onderzoek naar de leereffecten van de beoefening van het schaakspel, komen De Groot en Prins onder meer tot de conclusie dat de leerlingen van schaken kunnen leren hoe ze keuzeproblemen te lijf moeten gaan, hoe ze hun beslissingen kunnen evalueren en daardoor kunnen leren van gemaakte fouten. Verder noemen zij als positieve leereffecten van schaken het inzicht dat theorieën ook maar betrekkelijk zijn; dat je je aan de (spel)regels moet houden; dat je tegen je verlies moet kunnen; en hoe je op een sociaal aanvaardbare manier je agressie kunt ontladen.

Vorig jaar verscheen een boek van Brunia en Van Wijgerden over hoe de schaaklessen op de basisschool zouden moeten worden ingericht. Zij noemen ongeveer dezelfde voordelen als De Groot en Prins, waarbij vooral het gedisciplineerd leren denken centraal staat. Verder noemen zij nog het leren nemen van beslissingen; het leren anticiperen op nieuwe situaties; en het leren van vaardigheden zoals rekenen, visualiseren, en het definiëren van problemen.

De auteurs nemen de ontwikkeling van het kind als uitgangspunt voor de lessen. Zij onderscheiden in de schaakontwikkeling van het kind drie fasen: de materiaalfase, de ruimtelijke fase en de tijdfase. In de eerste fase is het slaan van de stukken van de tegenstander het belangrijkste voor de kinderen. Ze letten er niet op of ze mat komen te staan, maar zijn gebiologeerd door de stukken en de bewegingen die ze kunnen maken. In de tweede ruimtelijke fase waarin het kind de ruimtelijke verhoudingen op het speelbord leert kennen en nu ook leert hoe het kan proberen de tegenstander mat te zetten. De derde fase verwijst naar de integratie tussen het leren omgaan met het materiaal en het inzicht krijgen in de ruimtelijke verhoudingen. De leerkracht moet zich tijdens de schaaklessen bewust zijn van

de fase waarin de kinderen zich bevinden, zodat hij effectief kan inspelen op fouten.

TOT SLOT

Tijdens de tweekamp tussen Timman en Karpov zullen kennis van de theorie, helder en gedisciplineerd kunnen denken, of rekenvaardigheid niet de doorslaggevende factoren zijn. Het zal aankomen op intuïtie, op het bestand zijn tegen de druk en tegen de vermoeidheid, op zelfvertrouwen en agressiviteit. Sommigen menen dat Timman goede kansen heeft, omdat de ontwikkelingen in de Sovjet-Unie niet aan Karpov voorbijgaan en hij tegenwoordig politiek actief is. Dat zou kunnen betekenen dat hij niet volledig geconcentreerd aan het bord verschijnt, dat hij niet volledig gemotiveerd is. Het zal hopelijk spannend worden en mooi, net zo spannend en mooi als wetenschap, of kunst... „Nee, men kan schaken met niets vergelijken. Veel dingen zijn met schaken te vergelijken, maar schaken is alleen maar schaken.” (Donner)

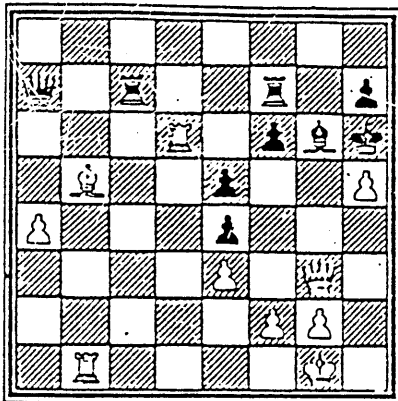
MR. DRS. P. DIJKSTRA

is psycholoog en jurist en redacteur van PSychologie.

SAMENVATTING

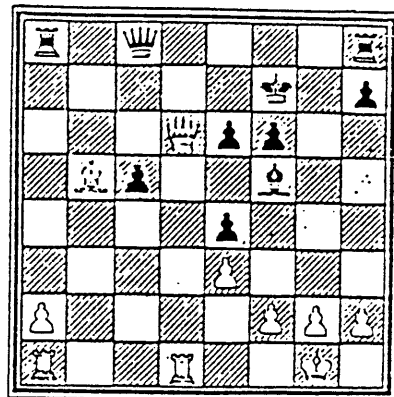
Het schaakspel ontstond in de zesde eeuw in het dal van de Ganges. Vanaf het begin heeft het veel mensen gefascineerd. Is schaken een gewone sport, of is het een wetenschap (de juiste zet is via logisch en systematisch denken te vinden), of is het een kunst? Een beschrijving van de kenmerken van het spel en het denken van de schaker moet enig inzicht geven in het antwoord op deze vraag. Daarbij wordt aandacht geschonken aan het experiment waaraan vader Polgar zijn drie dochters onderwerpt. Ook sekseverschillen die het verschil tussen mannen- en vrouwenschaak kunnen verklaren, worden besproken. Andere spelkenmerken geven aan dat schaken een zeer stressvolle strijd is, waarin alleen degenen met de sterkste zenuwen en het grootste zelfvertrouwen overleefd blijven. Er zijn verschillende redenen om aan te nemen dat schaken een aantal positieve leervoorwaarden oplevert. Het onderwijs in schaken op de basisschool begint steeds meer ingang te vinden. Enkele didactische aanwijzingen komen aan de orde.

nr. 13

Wat volgt op 1...,Kh5:?

nr.14

Is 1...,Td8 goed?

Oplossing nr. 9

1, ..., Pe2+ 2,Kh1,Dxg4 3,hxDg4,Th5+
4, gxTh5 , Th4 mat

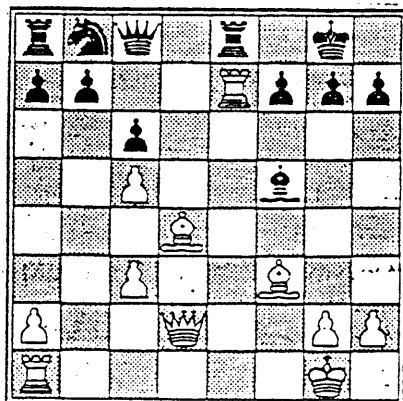
nr.10

1,... ,De1+ 2,Kh2,Pg4+ 3,hxg4,Dh4+
4,Kg1, Td1. ook De1 lost niets meer op

Goed waren de oplossingen van P van Dinteren, Henk Marwa en Thomas,dus weer loten.
A.Bruyns had alleen nr.10 goed.

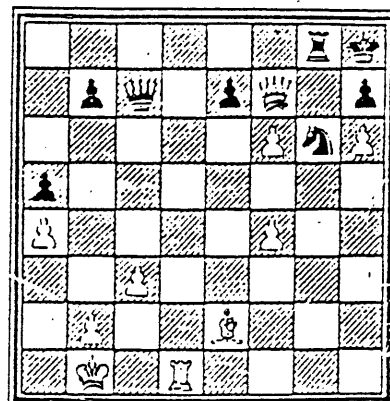
Eindspelstudies maart.

nr. 13

Hoe wint wit?

nr.14

Hoe geeft wit geforceerd mat?

Oplossing nr.9

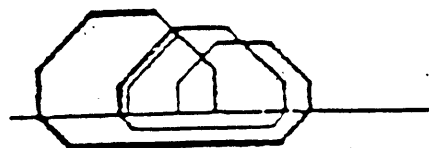
1. Txe6,Pxe6+ 2.Pf5+ Kg8
3.Pxh6+ Kg7 4.Ff5+ Kg8
5.Pxe7+ Opgegeven.

nr.10

1.Lxd4 (1.Pxd4 wint ook)Lxd4
2.Pxd4 Txd4 3.Dxb7+ Kxb7 4.Tfb1 Kc8
5.Lxc6,Da3 6.Tb8+,Kxb8 7,Txa3 en Ta8 mat

En weer waren het Peter van Dinteren en Henk Marwa die alles goed hadden
stand: P van Dinteren 8 punten.

H.Marwa	4	"
F.Willems	3.5	"

't Plenkhoes

Ontmoelingscentrum
Geleen-Zuid

Bachstraat 2
6164 BZ Geleen
Tel. 04434-40817

AKTIVITEITEN IN 't PLENKHOES :

donderdag 22 maart

Bicky JARIG

zaterdag 24 maart

Halfvastenbal SJOUTVOTTE

zaterdag 31 maart

Indische avond LIEF JAVA

't PLENKHOES, hét adres
voor elke gelegenheid
met sfeervolle zalen!

Voor bruiloften, koffietafels,
feestavonden en vergaderingen.